Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... 21-һээ гарана | № 220 (16743) | 1984 оной сентябриин 23, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

...Л ШЭГЛЭЛЭЭ ...АРИМТАЛАН

...нэгэдэлэй бүридэлдэ ородог ...мастерскойн олонхинь гу-...дые һэльбэн шэнэлдэг, заһадаг, ...юм. Улаан-Үдэ хотынгоо алишье ...удта ябаа һаа үүдэн дээрээ «Гу-...һадаг газар» гэһэн томо гаршаг-...астерскойнуудые харахат. Эндэ ...ье зүйлэй гуталнуудые оёдог, ..., бусадшье зүйлнүүдые хэдэг. ...имэһээ эндэ хүнүүд жэлэй ямар-...ита олоор захил хэдэг.

...н манай ажалладаг мастерской ...онсо шэнжэтэй юм. Юуб гэхэдэ, ...бидэнэр гансал үбэлэй арһан гу-...дые оёдог, заһабарида абадаг ...бди. Энэл ушарһаа ажалаймнай ...нэгэ бага хазагайрхаая, түсэбнай ...гэнгүй үлэхээ һанадаг. Тиигэ-... манай цехэй хүдэлмэрилэгшэдэй ...сын ашаар бүхы юумэн хэмдээ ...

...ай мастерской хотын түбтэ, дэл-... урдахи хүн зоной ажаһуудалай ...хангалгын комбинадай нэгэ-...абхарта түхеэрэгдэнхэй. Коллек-...15 хүнһөө бүридэнэ. Эдэнэр бул-...утал оёдог, улладаг, заһадаг ма-...д болоно. Тэдэнэй дунда нэгэл ...а олон жэлэй туршада амжалта-...ажаллажа ябагшад олон. Жэшээ ...дурдаа һаа, Т. Н. Самоварова.

Тэрэ эхэнэрнүүдэй арһан гутал оёжо мэргэжэһэн юм. Ажалай ветеран, залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ Татьяна Ивановна эхилһэн хэрэгээ заал һаа, захадань хүргэдэг, ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг, залуу халаание нимэл хараа бодолтойгоор һургахые оролдодог даа.

Коллективэймнай хүдэлмэрилэгшэдтэ үльгэр жэшээ боложо ябадаг Иван Ефимович Онищук һара бүринингөө даабарие 180—200 процент хүрэтэр бэелүүлнэ. Тэрэ ажалай ветеран, , хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгада олон жэлэй туршада эсэшэ сусашагүйгөөр алба хэһэнэйнгээ түлөө нүхэр Онищук олон тоото Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагданхай.

Иван Макарович Болонев Геннадий Евсеевич Федоров хоёр мүн лэ цехэй түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо ороһоор үнинэй. Эдэ нүхэднай хоюулан 6—7 жэлэй туршада ажаллажа байна. Һара бүринингөө нормые амжалтатайгаар бэелүүлхынгээ хажуугаар эдэнэр һурагшадые абажа һургадаг, дүй дүршэлөө хубаалдадаг юм. Иван Макарович гуталнуудые уллаха талаар айхабтар дүршэлтэй болонхой. Харин Геннадий Евсеевич эрэшүүлэй гуталай мастер юм. Эдэ хоёр түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэнүүд нэгэдэлэймнай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй.

Бидэнэр һара бүринингөө түсэбые 102—103 процент бэелүүлнэбди. Энэ жэлдэ дүн хамта 90 мянган түхэригэй захилнуудые дүүргэхэ түсэбтэйбди. Тэрэнэй тоодо гутал оёхо хүдэлмэри 45 мянган түхэригтэ, гуталнуудые заһаха хүдэлмэри мүн лэ 45 мянган түхэригтэ хүрэхэ зэргэтэй. Мүнөөдэрэй байдалаар гутал оёхо хүдэлмэри 34 мянган түхэригтэ хүрөөд байна. Харин гуталнуудые шэнэлэн һэльбэлгэмнай нэгэ бага доогуур, 24 мянган түхэриг болоно. Эдэ тоонууд юу гэршэлнэб гэхэдэ, хабар — зунай һаранuудта манда захилнууд тон багаар ородог. Зарим ушарта ажалгүй шахуу болошодогбди. Харин намар-үбэлэй һаранuудта манда эгээл халуун саһа ородог. Август-сентябрь һаранuудай гарахалаар захилшад айхабтар олоороо манда ябажа эхилдэг. Захилнуудай олоор орожо, хүдэлмэринигээ урда орохоёо болиходоо, бидэнэр захил абалгаяа саг зуураар болиулха баатай болодогбди. Энэмнай хүн зондо һайшаагдадаггүйнь мэдээжэ. Энэл ушарһаа боложо, захилшадаймнай зүгһөө гомдолнууд ородог. Харин энэ ушарые зайсуулха, захилшадые жэлэй дүрбэн сагта баяртайгаар угтан абаха дүүрэн арга бии. Гэбэшье энэ арга манһаа, мастерскойн хүдэлмэрилэгшэдһөө бэшэ, харин захил хэгшэдһээл гол түлэб дулдыдадаг юм.

Ушарынь, хабар-зунай һаранuудта захил багаар ородог гэжэ дээрэ тэмдэглээ һэм. Энэл үеэр, үбэлэй дүүрэхэдэ, арһан гуталаа үмдэхөө болиходоол заһуулхаяа үгэдэг, «шаргаяа зундаа, тэргээ үбэлдөө бэлдэ» гэдэгэй ёһоор зундаа үбэлэйнгөө гутал оюулхаяа яарадаг байгаа һаатнай, захилнай хаагдахаяа болихо бэлэй. Тиимэһээ газетээр дам жуулан, өөһэдынгөө захилшадта эртээнһээ һанаата болон гуталнуудаа оюулдаг, заһуулдаг байгыт гэжэ захиха байнаб. Тиихэдэ үшөө нэгэ асуудал. Манай мастерской город соо арһан гутал оёдог ори гансахан газар юм. Манда гансашье городой ажалшад хандадаг бэшэ, мүн республикын олохон районуудһаа ерэжэ захил хэдэг. Бидэнэр захилшадай асарһан арһаар эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй гуталнуудые оёдогбди. Эрэшүүлэй гуталда ямаанай, нохойн элдэгдэһэн арһан таараха. Элдэгдээгүй арһа бидэнэр абадаггүйбди, юуб гэхэдэ тэрэнии эд болгохо аргагүйбди. Эхэнэрнүүдэй гуталда мориной, ангуудай годон, нерп, тугалай арһан ородог. Гэбэшье ангуудай арһан «Госпромхозой» зүбшөөһэн тусхай тамга — тэмдэгүүдтэй байха зэргэтэй.

Арһан гуталнуудые бидэнэр 20—25 үдэрэй болзорто оёдогбди. Захилшадаймнай зүгһөө баяр баясхалангай үгэнүүд орожол байдаг. Гэбэшье шанарай түлөө бидэнэр үшөөл тэмсэһээрбди. Энэ жэлдэ гуталай мастернуудые бэлдэхэ шэнэ ГПТУ нээгдээ гэжэ дуулахадаа бидэнэр ехэтэ баясаабди. 1—2 жэлһээ манда тусхай мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд ерэхэнь ха юм. Тиимэһээл городойнгоо, республикынгаа ажалшадые «манда ерэжэ, арһан гутал оюулыт»,— гэжэ уриха байнаб.

Е. ОСИПОВА,
Оёдолой «Труд» нэгэдэлэй 10-дахи цехые даагша.

...РЯА ХУРЯАЛГА-84

...15 ҮДЭР СОО

...й хоёр жэлдэ хам-...рдай гуримаар хү-...лай Байгалай тур-...элбэриин ажахын ...Еланай отделени-... тракторно-таряан ...бригаданууд муу бэ-...а абана.

...ь, энэ жэлдэ са-...рилай тиимэ һайн ...шье һаань. Ела-...ленидэ таряалангай ...риһоо дунда зэр-... центнер горох, 20 ...шэнисэ абтана. ...лэхид үнгэрһэн ха-...ын ороохото урга-...ые ажахы соогоо ...түрүүлэн тарижа ...эй ашаар мүнөө ба-...анһаа урид урга-...алгадаа жэгдэрэн ...

...э эндэхи трактор-...дын механизатор-...бригадирынь Г. Ф. ...ий) бүхы 867 гек-...анайнгаа 450 гек-... ургасые баал бол-... тэрэнэйнгээ хахад-...ние суглуулжа со-...бнайнернууд А. П. ...Н. В. Пашин, В. М. ...гэгшэд булта үдэр ...э даабарие үлүүлэн ...э. Хадагдаһан таряае ...ха сохидог комбай-...ай дундаһаа А. П. ...А. П. Суворов гэг-...алгарна. Эдэнэр тус ...900—1000 үлүүтэй ... таряа сохинхой.

...эй үе-үе хура бо-...орожо, таряа хуряал-...ым тэды һаатуулаа-...һань, отделениинхид ...ряагаа хүдэлмэриин ... соо хуу абаха зо-рилгоёо бэелүүлхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр оролдоно.

Тус отделенидэ 3 трактортай звено намарай паар хахалжа байна. Эндэ механизаторнууд С. Г. Ануфриев, С. И. Соловьев, В. Н. Залуцкий гэгшэд муу бэшээр хүдэлнэ. Гэбэшье энэ һарын һүүл болотор оройдоол гурбан тракторaap 1000 гаран гектар газар хахалхань бэрхэтэй. Тиимэһээ отделениин хүтэлбэрилэгшэд намарай паар хахалалгада тракторнуудые нэмэжэ табиха хэмжээ абажа байна.

Тимлюйн бригададашье мүнөө баһал муу бэшэ ургаса абтана. Бүхы 896 гектар дээрэһээнь гектарай 15—16 центнер хара таряан, гектарай 8—9 центнер горох хуряагдахаар хүлеэгдэнэ.

Энэ отделенидэ таряа хуряалгын звенодо үнинэй комбайнернууд А. Н. Рязанов, Н. П. Смольников гэгшэд үсөөн үдэр соо тус тустаа 1000—1200 центнер ороoһо бункерһаа гаргаа. Эдэнэр үглөөгүүр шүүдэрэй хатамсаар полидо гараад лэ һүниин тэгһээ үнгэртэр 2—3 час болотор хүдэлдэг.

Ургасаяа богони болзорто, заахашье гээлтэ, хоролтодо оруулангүй, хуряажа абахын тула бүхы механизаторнуу днай оролдоно.

А. ВОЛКОВ,
ажахын профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ.
Кабанскын район.

Манай совхозой таряашад 4450 гектар таряалангай ургаса хуряажа абаха юм. Мүнөө дээрээ 2200 гектарай таряан баал болгон сабшагдаад байна. Тэрэнэй 800-иинь сохигдожо, 9100 центнер ороoһо таряан суглуулагдаа. Таряа хуряалгада 25 комбайн элсүүлэгдэнхэй.

УРМАТАЙГААР ХҮДЭЛНЭ

Энэ жэлдэ горох яһала һайнаар ургаа. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 23 центнер ургаса абтана. Горох хуряажа абахада хүшэршэг ха юм даа. Тиигэжэ нэгэ бага удаарбабди. Саашадаа ажал хэрэгээ түргэдхэжэ, таряа хуряалгаяа октябриин хоёр болотор дүүргэхэ зорилготойбди.

Манай бэрхэ механизаторнууд Хубита Аюшеев, Владимир Будаев, Биликто Малановгэгшэд таряа хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ ажалай үндэр бүтээсэ түйлажа ябана. Тэдэнэр халаанайнгаа даабари 110—120 процент дүүргэдэг юм. Баяр Занданов, Рабдан Будаев, гэгшэд түрүүшын мянга гаран центнер ороoһо таряа суглуулһан алдартай. Эдэ нүхэдэй комбайнуудта бишыхан одод ялалзана.

Таряашаднай ерэхэ жэлэй ургасын үндэһэ һуурие мүнөөнһөө найдамтайгаар табихые эрмэлзэнэд. Пурбо Цыреновэй, Цыбик Матановай звенонууд һолоомо поли дээрэһээ хуряана, хүсэ ехэтэй К-700 тракторнуудаар Вячеслав Банаев Очир Батуев хоёр намарай паар хахалжа эхилэнхэй.

Совхозой дирекци, партийна, профсоюзай, комсомолой комитедүүд механизаторнууд болон таряа хуряалгада хабаадажа байгаа бүхы хүдэлмэришэдтэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха, һайнаар амарха арга боломжонуудые хангаһанхай юм. Дээдэ Томогтын ба Доодо Томогтын полевой станууд һайнаар заһабарилагданхай.

Таряашадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые оролдонобди. Тракторна таряан ажалай бригада бүхэндэ мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүри согсологдожо, илагшадтань дамжуулгын вымпел барюулагдана. Таряа хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадажа, үндэр амжалтануудые түйлаһан хүдэлмэрилэгшэдые моральна болон материальна талаарнь урмашуулха талаар тусхай гуримуудые совхозой дирекци, партийна, профсоюзай комсомолой комитедүүд баталанхай.

Совхоздомнай мүн хартаабха хуряалга урагшатайгаар ябуулагдажа байна. Хамта дээрээ 40 гектар хартаабха таряа һэмди, тэрэнэйнгээ 36 гектарынь хуряагаабди. Гектарай 90—95 центнер ургаса суглуулагдана. Эндэ дүршэлтэй механизаторнууд Ревомир Лоншаков Виктор Зверев хоёр онсо шалгарна. Түсэбэй ёһоор 1500 центнер «хоёрдохи хилээмэ» гүрэндэ тушааха ёһотойбди. Мүнөө өөһэдынгөө арга боломжо хаража үзөөд, 3000 центнерһээ доошо бэшэ хартаабха гүрэндэ худалдаха гэжэ шиидэнхэйбди. Ургаса хуряалгаяа богони болзорто үнгэргэхын тула манай механизаторнууд эртэ үглөөнһөө эхилээд, һүниин харанхы болотор ажаллана.

А. ЯПХАНОВ.
Хурамхаанай совхозой директор.

Манай фотокорреспондент Б. Гадьяновай буулгаһан энэ зураг дээрэ Бэшүүрэй совхозой мэдээжэ комбайнер Геннадий Юрьевич Анчилоевые харанат. Тэрэ байгша ондо таряа хуряалгада юһэдэхиеэ хабаадажа байнхай. Үнгэрһэн жэлдэ нүхэр Анчилоев 4500 центнер ороoһо сохижо, ажахынгаа чемпион болоһон юм. Мүнөөшье тэрэ хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эршэ ехэтэйгээр хүдэлнэ.

Комбайнерай туһалагша Виктор Петров (зүүн гартань) мүн ажалша бэрхэ хүн даа. Тэрэ өөрөөшье комбайн жолоодожо шадаха, хэрэгтэй сагтань оньһон техникээ заһабарилсадаг юм.

...ҮРГЭНДӨӨ ...ОРОО

...ымнай таряалан дээ-...аса хуряалга эгээл ...эршэдээ хүрөөд бай-...комбайнуудай хүнхинэл-...эр һүнишье замхана-...нэ һаял алтан таряа-...элижо байһан поли-...ээрэ мүнөө һолоомо ...алнууд лэ жэрылдэ-...

...рэй мэдээгээр колхоз-...ндоо 1800 гаран гек-...таряан баал болгог-...рээнһээ 1000 гаран ...нь суглуулагдажа со-... Үшөө 300 шахуу гек-... ургаса комбайнаар сэ-...агдаһан байна. Тии...ы таряанаймнай ха-...ехэнь хадагдаба, ху-...

...нисэ, хара таряа, го...бшалга дээрэ комбай-...у В. Р. Игумнов, В. Г. ...ев гэгшэд үндэр бү-...гээр хүдэлнэ. Эдэ хо-...анизаторнууд үсөөхэн ... соо тус тустаа 180—200 гектар таряае баал болгоо.

Тиихэдэ баал суглуулан сохидог, комбайнаар сэхэ хуряадаг механизаторнууд В. А. Игумнов, Н. И. Жарников, И. П. Кожевников гэгшэд тус тустаа түрүүшын 1500—2000 центнер ороoһо сохижо, бункернууд дээрээ түрүүшын одонуудые зуруулба.

Мүнөө бригаданuудай таряанай тоогууд дээрэ шэнэ ургасын 10 500 центнер ороoһон буунхай. Эндэ таряа сэбэрлэхэ, хатааха, автомашинануудта ашажа бэлэдхэлэй пунктнуудта ябуулха хүдэлмэри түхэреэн сүүдхэдэ эмхидхэгдэнэ. Даб дээрэ түрүүшын 1500 центнер таряан гүрэндэ тушаагдаа.

Энээнтэй хамта түрүүшын 60 гектарай хартаабха малтагдажа, хамта 1600 гаран центнер ургаса абтаа. Тэрээнһээ 1400 центнерынь бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаба. Таряалангай гектар бүриһөө 60—70 центнер хартаабха хуряагдана.

Г. РАХМАТУЛИНА,
Хяагтын районой «Заря» колхозой тоо бүридхэгшэ.

ХОЁР ОТРЯД ХҮСЭТЭЙ

Таряа хуряалгын эхилһээр хэдыхэн хоногой үнгэрбэшье, манай механизаторнууд бүхы таряалангайнгаа хахадыень шахуу хуряажа абаба. Энэ хэрэгтэ түрүү комбайнернууд Анатолий Петрович Петровой, Андрей Степанович Молчановай, Валерий Степанович Станеевэй хубита ехэ. Дүршэл ехэтэй механизаторнууд залуушуулаа дахуулан, ажалай үндэр бүтээсэ түйлана.

Ажахыда таряа хуряалгые комплексно гуримаар ябуулхын тула хоёр отряд бүридхэгдэнхэй юм. Тэдэнии үнинэй механизаторнууд Петр Владимирович Воротников, Петр Иосифович Руднев хоёр хүтэлбэрилнэ. Эдэ нүхэднай сугтаа хүдэлжэ ябаһан механизаторнуудтаашье, өөһэдтөөшье эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг юм. Тиимэһээ отрядай гэшүүдэй дунда журам һайнаар сахигдана, хараалһан ажал хэрэгүүдынь саг болзортоо дүүргэгдэнэ.

Отрядай хүтэлбэрилэгшэд дүршэлтэй механизаторнууд Андрей Иннокентьевич Северриниие, Леонид Владимирович Батуриниие һолоомо суглуулхыень томилоо юм. Нүхэр Л. С. Неродов, Н. Ч. Дорофеев, А. Е. Налетов, Н. И. Желудько намарай паар хахална. Ажахыдамнай 2000 гектар талмай дээрэ намарай паар хахалагдахаар хараалагданхай. Мүнөө 1100 гектар хахалагдаад байна.

Таряа сэбэрлэхэ, хатааха хэрэгые Зырянскдахи, Нестеровэдэхи таряанай тоогые даагшад С. А. Тарасов, Л. П. Сычкина гэгшэд һайнаар эмхилхэнэ. Тэдэнэр энэ ажалда гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые, пенсионернүүдые олоор хабаадуулжа шаданхай.

Поли дээрэхи намарай хүдэлмэринүүдые һайн шанартайгаар бэелүүлхын тула манай таряашад бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллана.

А. РУДНЕВ,
Прибайкалиин районой «Зырянский» совхозой профкомой түрүүлэгшэ.

МОНГОЛОЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН ҮДЭРНҮҮД
1984
БУРЯАДАЙ АССР-тэ

ХАНИ ХАЛУУН УУЛЗАЛГА

М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска научна библиотекын конференц-зал соо Монголой Арадай Республикын уран зохёолшод совет уншагшадтай уулзаба.

Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ, РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, Буряадай АССР-эй арадай поэт Н. Г. Дамдинов монгол уран зохёолшодые уншагшадай зүгһөө хани халуунаар амаршалаад, тус уулзалгые нээбэ.

МНР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Д. Цэдэв, МНР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, МНР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь, мэдээжэ уран зохёолшо С. Удвал, МНР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүн, оршуулагша Х. Цэвээн, суута багша, уран зохёолшо, Социалис Ажалай Герой Ц. Номтоев, Буряадай АССР-эй арадай поэт Ц-Д. Дондокова, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, поэт Ч-Р. Намжилов, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй доктор Э. Р. Раднаев, М. Горькиин нэрэмжэтэ библиотекын ахамад библиотекарь Е. Н. Жамбалова поэт Л. Тапхаев, М. Горькиин нэрэмжэтэ библиотекын директор Ю. А. Хараев гэгшэд энэ уулзалгада үгэ хэлэһэн, шүлэгүүдээ уншаһан байна.

Эндэ сугларһан уншагшад Д. Цэдэвэй, С. Удвалай, Х. Цэвээнэй шүлэгүүдые үгаа һонирхон шагнаба.

Д. АМОГОЛОНОВ.

НҮХЭР К. У. ЧЕРНЕНКЫН ФИНЛЯНДИИН ТЕЛЕВИЗОР ХАРАГШАДТА ХАНДАЛГА

Хүндэтэ ханинар, хүршэнэр!

Финляндитай саг зуурын эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ 40 жэлэй урда тээ, 1944 оной сентябрь һарын үдэрнүүдтэ гар табигдаа һэн. Тиигэжэ манай оронуудай арадууд эб найрамдалай ба хани хүршэ ёһоной харгы замда гараһан байгаа. Энэнь Финляндиин гүрэнэй бэеэ дааһан байдалые мэдэрхэ тухай Ленинэй гар табилгатай декредһээ эхилээд, Совет гүрэнэй залан сэхээр тэмсэжэ байгаа харгы зам болоно.

Хани барисаан, нэгэн нэгэндээ этигэл найдал, үрэ түгэс харилсаа холбоон хадаа совет-финляндиин харилсаанай гол удха болонхой гэжэ мүнөөдэр хэлэжэ шадахабди. Эдэ бүгэдэ дэлхэй дээрэхи политическэ байдалай һэлгэлтэ хубилалтануудһаа дулдыдадаггүй байгаа, мүнөөшье байһаар.

Юундэ тиигэнэ гээшэб? Юундэб гэхэдэ, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан гуримаар зэргэ оршолгын политикын бүхы булюу таланууд манай хүршэ ёһоор, ажаһуулгада элеэр харагдана бшуу. Бидэ хоорондохи харилсаа холбоогоо удаан болзорой, залан сэхэ, бата бэхи эрхэ нүхэсэлнүүдтэ үндэһэлэн тогтоонобди. Манай һайн холбоо барисаан 1948 ондо баталагдаһан хани барисаан, харилсаа холбоон, нэгэ нэгэндээ туһалалсалга тухай договорто батата найдамтайгаар үндэһэлнэ. Һаяхан бидэ тэрэниие үшөө дахин, мүнөө удаадахи зуун жэлэй эхин болотор һунаагаабди.

Хоёр ороной гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй политическэ асуудалнуудаар үгөө ойлголсолго, совет болон финн арадуудай хоорондохи хани барисаае халуунаар дэмжэлгэ хадаа мүн лэ иимэ найдамтай эшэ үндэһэн болоно.

Танайда хэлсэгдэдэгэй ёһоор, Финляндиин гадаадын политическэ хараа шэглэлэй гол зүйл болохо манай оронтой хани-барисаагаа, харилсаа холбоогоо бэхижүүлгэдэ анхаралаа, ехээр хандуулдаг байһыетнай Советскэ Союзда халуунаар һайшаагдадаг юм. Президентнүүд Паасикиви, Кекконен, харин мүнөө президент Койвисто мэтын элитэ ехэ гүрэнэй ажал ябуулагшад энэ хараа шэглэлые тодорхойлһон, байгаа мүнөөшье тодорхойлжо байна.

Совет гүрэнэй үндэһэ һуурие табигша Владимир Ильич Ленинэй бидэнэртэ захиһан танай оронтой хани хүршэ ёһоор ажаһуулгын политикые Советскэ Союз саашадаашье залан сэхээр бэелүүлхэ юм гэжэ таанадые найдуулжа шадахаб.

40 жэлэй урда тээ эмхидхэгдэн байгуулагдаһан «Финлянди—Советскэ Союз» гэжэ бүлгэмэй манай хамтын хэрэгтэ оруулдаг хубитые эндэ тон ехээр сэгнэдэгбди. Совет-финляндиин хани хүршэ ёһоной харилсаанай үндэһэ һуури табигшадай хэрэгые дайнай һүүлээр түрэһэн хэдэн шэнэ үеын хүнүүдэй гүнзэгы сэдьхэлһээ ойлгожо, эдэбхитэйгээр үргэлжэлүүлхыень түйлаха гэһэн шухала зорилго шиидхэлгэдэ тэрэнэйшье ажал ябуулга, «СССР—Финлянди» гэжэ бүлгэмэй хүдэлмэридэл адли, туһалха байна.

Таанадтай хамта бидэнэр хани барисаанай, али алиндамнай ашатай туһатай харилсаанай сэгнэшэгүй баялигтай болонхойбди. Олон жэлэй хүдэлмэриин, үнэн сэхэ ба адли тэгшэ эрхэтэй хөөрэлдөөнэй үедэ манай оронуудай хамтаараа байгуулһан энэ баялиг саашадаашье арьбадхагдажа байг лэ. Хэрбээ бүхы гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай иимээр тогтоогдодог гээшэ һаань, дэлхэйн арад түмэнэй олзотохо байһандань этигэн найданаб.

Хүндэтэ ханинар! Түүхэдэ ороһон ниитэ Европын зүблөөнэй хүдэлмэрилхэ үедэхи үдэрнүүдтэ Танай хүндэмүүшэ халуун орондо ошохо зол хубитай байгаа бэлэйб. Манай орондо финнүүдэй гүнзэгы сэдьхэлһээ тон хүндэтэйгөөр хандадаг байһыень би эдэ хэдэхэн үдэр соо ойлгоо һэм. Совет хүнүүд мүн лэ иимэ мэдэрэлтэйгээр Финляндида хандадаг юм гэжэ таанадта найдуулха байнаб.

Манай һайн хүршэнэртэ—Финляндиин арадта амгалан тайбанаар, зол жаргалтайгаар ажаһуухыетнай, һалбаран хүгжэхыетнай, амжалтануудые түйлахыетнай бүхы зүрхэ сэдьхэлһээ хүсэнэб.

М. КОЙВИСТЫН ТЕЛЕВИДЕНЕЭР ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

Дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдэй һүүлээр 1944 оной намар амгалан тайбан байдалай оршон мандалга финнүүдтэ гэрэлтэ һайхан ерээдүй тээшэ дабшаха, тогтууритай. һайнаар ажаһууха, үдэр бүриин ажал хэрэгээ эрхилхэ шэнэ этигэл найдал олгоо һэн. Саг зуурын эблэрэлгэ тухай хэлсээе сентябриин 19-дэ баталалга Финляндиин ба Советскэ Союзай хоорондохи гүрэнүүдэй харилсаае, манай арадуудай хоорондохи харилсаае һайн хүршэ ёһоной, нэгэ нэгэндээ этигэл найдалай үндэһэ һуури дээрэ тогтоохо арга нүхэсэл байгуулаа һэн. Хэлсээ баталһанай ашаар хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоохо үе саг хүрэжэ ерэһэн байгаа. Хэлсээ баталалга манай хоёр талын харилсаае һайнаар хүгжөөхэ талаар түүхэтэ эрид эрьелтэ, саг үргэлжын үндэһэ һуури дээрэ бүхы хараа шэглэлээ хубилгалга болоһон юм.

40 жэлэй урда тээхи намарай сагта Финлянди гадаадын политическэ шэнэ хараа шэглэлээр дабшажа эхилээ һэн. Президент Ю. К. Паасикиви гүрэнэй ажал ябуулгадаа тэрэниие залан сэхээр бэелүүлһэн байгаа. Тиигэжэ Финлянди Советскэ Союз хоёрой хоорондо нэгэ нэгэндээ этигэл найдалай, харилсаа холбооной оршон байдал удаа дараалан байгуулагдажа эхилээ һэн. Манай оронуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон, нэгэн нэгэндээ туһалалсалга тухай договор 1948 ондо баталагдажа, энэ хүгжэлтые бэхижүүлһэн байгаа. Түүхэтэ үнэтэй сэнтэй, айхабтар ехэ удха шанартай байһанаа элирхэйлэн гэршэлһэн энэ документ гол түлэб манай харилсаае хоёр ороной ба арадай үндэһэн ашаа туһада таарама шэнэ шэглэлээр хүгжөөгөө һэн. Үе сагай үнгэрхэ тума иимэ шиидхэбэриин холын хараатай байһаниинь улам элеэр харагдаба. Договорой болзорой гурба дахин һунаагдаашье һаань, тэрэнэй удха шанар хубилгагдаагүй. Энэ договор удаадахи зуун жэлэй эхин, хүрэтэр манай харилсаанай тогтууритай, һайн хүгжэлтые тодорхойлно.

Һайн хүршэ ёһоной, нэгэ нэгэндээ этигэл найдалай политикые бүхы нациин гадаадын политическэ хараа шэглэл болгожо абахын тула шухала удха шанартай бүхы хүдэлмэрие президент Паасикиви ударидадаг байгаа. Тэрэнэй үе залгагша президент У. Кекконен Финляндиин ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаае саг үргэлжэ хүгжөөхын, нэгэн нэгэндээ этигэл найдалые бэхижүүлхын, хоёр талын холбоо барисаае үргэдхэхын тула бүхы хүсэлэл оролдолгонуудаа гаргаһан байгаа. Минии урда тээхи хүндэтэ хүтэлбэрилэгшэдэй ажал ябуулгын үнэтэй сэнтэй, удха шанартай байһые саг зуурын эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ гар табигдаһаар 40 жэлэй ойн жэлдэ тэмдэглэхэ дүүрэн үндэһэ баримтатайбди. «Паасикиви-Кекконенэй гадаадын политическэ хараа шугам» гэжэ нэрэтэйгээр мэдээжэ болоһон гадаадын политическэ шэглэлые үргэлжэлүүлэн бэхижүүлхэ гээшэ Финляндиин гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ байһан минии гол зорилго мүн.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тула Финлядиин ниитын улам олон бүлэгөөрхид худалдаа наймаанай, экономическа, эрдэм, соёлой ба ниитын харилсаанай асуудалнуудаар, мүн бусад олон һалбаринуудаар Финляндиин, Советскэ Союзай хоорондохи харилсаа холбоондо эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна. Финляндиин гүрэнэй засагаархидай ба бүхы арадай дэмжэлгэ энэ харилсаанда хабаадагшадта шухала эрхэ нүхэсэл болоно. «Финлянди — Советскэ Союз» гэжэ хани барисаанай бүлгэм хадаа Финляндиин ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаа хүгжөөхые Финляндиин эрхэтэдэй эдэбхитэйгээр хүсэжэ байлгын һайн жэшээ болоно. Саг зуурын эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй баталагдаһанай һүүлээр уданшьегүй энэ бүлгэм байгуулагдаа һэн. Тиимэһээ тэрэнэй ажал ябуулгын 40 жэлэй ой мүн лэ гүйсэхэнь. Энээнтэй дашарамдуулан, саг зуурын эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй баталагдаһанһаа хойшо хүн зоной дунда бүлгэмэй ябуулһан хүдэлмэриин финляндиин-совет харилсаае һайнаар хүгжөөлгэдэ ехэ удха шанартай байһан тухайнь хүндэтэйгөөр һануулха шухала. Һайн һайхан ажал ябуулгадань хани барисаанай бүлгэмдэ гүрэнэй засагаархид ходоодоо гүйсэд дэмжэлгэ үзүүлхэ ёһотой.

Амгалан тайбанаар зэргэ оршолгын, нэгэ нэгэндээ этигэл найдалай, хани барисаанай 40 жэл хадаа гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанда яһала ехэ саг болоно гээшэ! Бэеэ дааһан байдалтай болоһон Финляндиин түүхэдэ энэ үе тэрэнэй горитой хубинь мүн. Хани барисаанда, һайн хүршэ ёһоной харилсаанда, нэгэ нэгэндээ этигэл найдалда үндэһэлдэг манай харилсаанууд ниитын ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай толотомо гэршэ жэшээ болоно. Финляндиин ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаае бүтэмжэтэй һайнаар хүгжөөлгэдэ түйлагдаһан үрэ дүнгүүд саашадаа эдэ харилсаае али бүхы талаарнь гүнзэгырүүлэн бэхижүүлгын һайн, бата бэхи үндэһэ һуури тогтоохо байна.

(ТАСС)

КПСС-эй ЦК-гай ДЕКАБРИИН (1983 он) ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ХҮСЭНДЭ ТҮШЭГЛЭН

Манай парти болон правительствын hүүлэй үеын тон шухала шиидхэбэринүүдэй гол удха хадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ба продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха талаар үгтэhэн заабаринууд мүн болоно. Манай заводой коллектившье түрэл парти, правительствынгаа хараалhан түсэбые сүм бэелүүлхые оролдон, энэ шухала асуудалда онсо анхаралаа хандуулна. Нёдондоной ба энэ жэлэй үнгэрhэн хугасаагай ажалай дүнгүүдээр харахада, яhала амжалтатайбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ, жэшээнь, ажалайнгаа бүтээсые 6,4 процентээр дээшэлүүлхэ түсэбтэй аад, 9,2 процентээр дээшэлүүлhэн байнабди. Энэ ехэ түйлалта. Хэнэйшье мэдэhээр жэл бүри иимэ амжалта түйлаха нөөсэ арга боломжо байхагүй ааб даа. Тиибэшье бидэ али бүхы зам харгынуудые бэдэрэн, тэдэнние хэрэглэдэг гээшэбди.

1984 ондо бидэ ажалайнгаа бүтээсые нёдондо жэлэйхидэ орходоо 16 процентээр дээшэлүүлхэ түсэбтэй hэмди. Тэрэнние бэелүүлхын тула нилээд оролдолго гаргагдаа. Тингэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ хабтагар шифер гаргаха технологическа лини нэмэжэ тодхообди. Тэрэ линиин ашаар энэ жэлдэ шифер гаргалгаяа үргэдхөөбди. Энэ линиин тодхогдоhон хоёрдохи цех байгша ондо 20 миллион хүрэтэр шифер хабтагай (условноор) гаргаха гэhэн уялга абанхай. Тингэжэ эндэ хүдэлмэришэдэйнгөө тоое олошоруулангүй, ажалай бүтээсэ нилээд ехэ хэмжээгээр дээшэлүүлхэ арга боломжо бии болонхой. Иимэрхүү арга боломжонуудые бидэ бүхы завод дотороо элирүүлэн хэрэглэхые оролдонобди. Энэ талаар тодорхой хэмжээнүүд хараалагданхай, социалис уялганууд абтанхай гээшэ.

Заводой абадаг сэбэр олзо тухай дурдабал, 1984 ондо бидэндэ хахад миллион шахуу сэбэр олзо абаха түсэб үгтэнхэй. Материальна гаргашануудые али болохо аргаар хороожо, продукциин өөрынь үнэ сэнгые 0,5 процентээр нэмэжэ хямдаруулха талаар парти, правительствын хараа шугамые бэелүүлхэ гээшэ манай заводто 100 мянгаад түхэригэй олзо оршотой хэрэг болоно.

Тодорхойлон хэлэбэл, иимэ тоонуудые нэрлэлтэй: жэл соо завод 40 мянган түхэригэй сэнтэй 1650 тонно цемент, 37 мянган түхэригтэ 150 тонно асбест, 3,5 мянган түхэригтэ 100 мянган киловатт-час электрын, 1,5 мянгата 200 геккокалори дулаанай элшэ хүсэ хэрэглэн гаргашалха байнабди. Эдэ бүгэдые гамтайгаар ашаглаhанай ашаар жэл соо 30 мянган түхэриг алмалта абаха арга боломжо бии гээд манай уралан нарижуулагшад тоолонхой.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэшье, продукциин өөрынь үнэ сэн доошолуулгашье hүүлэй hүүлдэ гол үйлэдбэридэ, хамнабариин ажал дээрэ оньhожоруулга, автоматизацилга нэбтэрүүлhэнэй ашаар түйлагдаха байна. Гараар хэгдэдэг хүшэр ажалые оньhожоруулха хэрэг бидэндэ ехэ туhа нэмэри хүргэхэ байна. Гар ажал гээшэ гар ажал ха юм. Тэндэ оньhожоруулагдаhан ажалтай жэшэхэдэ, hураггүй бага продукци гаргагдадаг. Мүн тэрэ ажалые оньhожоруулбал, бидэ тэндэхи хүдэлмэришэдые ахир бүтээсэтэй ажалhаань сүлөөлжэ, ондоо газарта хүдэлгэхэ аргатай болонобди.

Мүнөө ашаалалгын-буулгалгын хүдэлмэри, хоёрдохи цехэймнай бэлэдхэлэй хүдэлмэри гол түлэб гараар хэгдэнэ. Тэндэ бидэ hэльбэн шэнэлэлгын хүдэлмэри ябуулжа, оньhон түхеэрэлгэнүүдые, автоматика нэбтэрүүлхэ түсэбтэйбди. Мүн шифер хабтайлган хэблэн гаргадаг участогуудта зарим ажалые оньhожоруулха шухала. Юуб гэхэдэ, тэндэ мүнөө олон хүдэлмэришэд дуталдана. Штатна расписаниин ёhоор хүдэлхэ зоной тоо 20 процентээр бага байхадань, тэдэнэй ажал нүгөөдүүлэйнь толгойдо тудана бшуу. Ингэжэ ажалшадай дуталдаhанhаа, үлэгшэ зоной сүлөөгүйдэнэhээ болоно, гээгдэл гарана, машина түхеэрэлгэнүүдэй эбдэрхэ ушар олошорно.

Энэл шалтагаанаар нёдондо жэл ехэ голодоhон гаргагдаhан байна. Тэдэнние усадхаха гээшэ манай эгээл түрүүшын зорилго. Эд хэрэглэгшэдтэ эльгээгдэхэ продукциин шанар hайжаруулга, хэмжээень дээшэлүүлгэ хадаа манай ажалай дүнгые харуулха гол шухала баримта бшуу. Тэрэ голодоhо гаргалгые 50 процентшье хороогоо hаа, бидэ гаргашануудаа 50 мянга гаран түхэригөөр хороохо байнабди.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, материальна гаргаша доошолуулха хэрэгтэ хамтын подрядай ехэ нүлөө үзүүлдэг байhаниинь орон доторхи олон коллективүүдэй жэшээ дээрэ гэршэлэгдэнхэй. Манай үйлэдбэридэ бригадна гурим нэбтэрүүлэгдэhээр үниинэй. Гэбэшье энэ түрүү аргые гүйсэд hайнаар хэрэглэнэбди гэхын аргагүй. Бригаданууд дотор салин хүлhэ хубаалга зүбөөр хэгдэнэгүй, ажалда хабаадалсаhанай коэффициент зүбөөр хэрэглэгдэнэгүй. Олонхи бригаднуудаа ажахын тоосоондошье ороогүй байха юм.

Энэ түрүү арга нэбтэрүүлбэл, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, материальна гаргаша доошолуулха сэхэ харгыда гарахабди гэжэ тоолонобди. Тиимэhээл энэ талаар дүй дүршэлтэй болоhон прибор бүтээлгын нэгэдэлдэ бидэ нэгэ бригадаяа эльгээгээ hэмди. Тингэжэ бригадна подрядаар хүдэлжэ байhан предприятинуудай түрүү дүй дүршэл халан абаха зорилготойбди.

Энэ талаар бригадирнуудые шэлэн олохо, тэдэнние hурган хүмүүжүүлхэ шухалын шухала асуудал болоно. hүүлэй үедэ бригадирнуудаа саг үргэлжэ суглуулдаг болообди. Тингэжэ тэдэнэр дүй дүршэлөө андалдан, бүхы заводойнгоо хэрэг ажал, зорилгонуудтай танилсахадаа, ажалайнгаа түлөө харюусалга ехэтэй бологдог, дүй дүршэлөөр баяжадаг байха юм. Үйлэдбэриин гол асуудалнуудые шиидхэжэ байдаг хүдэлмэришэдэй тон дүтын хүтэлбэрилэгшэд хадаа тэдэнэр өөhэдынгөө уялга, харюусалгые, тэндэ үзүүлэгдэhэн этигэл найдабарине мэдэрхэ зэргэтэй бшуу. Энэ талаар манай партиина организаци ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулдаг болонхой.

Бүхы гаргаhан оролдолгонуудайнгаа аша үрэтэй байхын, хэhэн бүхы хүдэлмэриингөө hайн үрэ дүн үгэхын тула манай бүхы коллектив — хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд бүхэнhөө юрын хүдэлмэришэд болотор — хүн бүхэн предприятиингаа экономикые hайн мэдэхэ зэргэтэй. Имагтал тиигэбэл, түүхэй эд, материалай алмалтаhаа, хүнэй хүсэ гамнаhанhаа, продукци бүтээлгэдэ гаргашалагдаhан бүхы гаргашаhаа гэхэ мэтэ оролдолгонуудhаа аша үрэ абтаха байна бшуу. Тиимэhээл коллективтээ экономическа hуралсал hайнаар эмхидхэхэ эрилтэ табигдана.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үнэ сэн доошолуулха талаар хэхэ хүдэлмэри ехэ. Тэрэнээ бидэ hайн ойлгожо, хэмжээ, зорилгонуудые табинхайбди. Хүдэлхэл хэрэгтэй.

В. СТРУНЕВИЧ,
Тимлюйн асбоцементнэ зүйлнүүдэй заводой директор.

ҮШӨӨ НЭГЭ АМЖАЛТА

Байгалай модоной баазын В. В. Волвенкын даадаг бригада бүри байгша оной февраль hарада арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабари сүм дүүргэhэн тухайгаа мэдээсэhэн юм. Энэ ехэ амжалта ажалаа hайнаар эмхидхэжэ, хүдэлмэришэдөө зүбөөр хубаарилан табижа, машина, техникээ гүйсэд hайнаар ашаглажа шадаhанай ашаар түйлагдаhан байна. Мүн энэ бригадада ажалайнь журам шанга юм.

Заншалта гурима түс бригада мүнөөшье алданагүй. Табан жэлэй түсэбhөө гадуур бригада 109,7 мянган кубометр модо түмэр харгын платформонуудта ашажа, арадай ажахыда ябуулаа.

hаяхан В. В. Волвенкын бригада үшөө нэгэ амжалта түйлаба. Энэ түрүү коллектив байгша онойнгоо түсэбые мүн лэ болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа мэдээсэ.

Мүнөө В. В. Волвенко нүхэдтэеэ хамта 1985 оной февраль hарын түсэбөөр ажаллажа байна.

С. МАРЬЯНОВ.

КОММУНИСТНУУДАЙ НҮЛӨӨ

Барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин нэгэдэхи автобазын коллектив жэлhээ жэлдэ муу бэшэ үрэ дүнгүүдые түйладаг юм. Байгша онойшье түрүүшын хахад жэлэй дүн абажа харахада, ажалынь урагшатай. Баазын коллектив ашаа зөөхэ энэ хахад жэлэйнгээ түсэбые 129,9 процент, ашаанай эрьесын түсэбые 119,6 процент дүүргээ. Ашаа зөөhэн нэгэ машинын бүтээсэ 136,4 процент болоно. Тиихэдэ энэ үе соо жолоошод 20 тонно бензин, 5 тонно дизельнэ түлишэ алмажа шадаhан байна. Уралан нарижуулгын арбаад дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 11 мянган түхэригэй ашаг үрэ үгөө.

Эндэ жолоошодой бригада болон автоколоннонуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө жолоошод мүрысэнэ. Бүхыдөө жолоошодой 38 бригада байгуулагдажа, 527 хүн ажалладаг. Тэдэнэй 15-ниинь хамтын подрядай гуримаар ажаллажа, бүхы ашаанай 54,6 процентые зөөнэ. Бригадирнууд, нүхэд Дмитриев, Сониев, Сыценко гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коллективүүд ажалай эрхим үрэ дүн түйлажа, мүрысөөнэй манлайда ябадаг. Мүрысөөнэй ябаса бултанда дары мэдээжэ болгогдодог, hара бүхэндэ гаргагдадаг ханын газетэдэ илагшад тухай бэшэгдэдэг байха юм.

Амжалтатай хүдэлмэриин эшэ үндэhэн гэхэдэ, ажалай hайн эмхидхэл болоно. Баазын бүхы хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ эндэхи партиина организаци горитойхон нүлөө үзүүлээ. Эндэ бүхыдөө 61 коммунист тоологдоно. Автобазын партбюро, энэ ехэ хүсэеэ таарулан табиха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг. Үйлэдбэриин гол участогууд дээрэ ажалладаг коммунист бүхэн нүхэдтоо нүлөөлжэ, ажалдаа hайн үрэ дүн түйлахыень оролдолог байна.

Тэрэшэлэн партбюро ниитэ-политическэ, үзэл сурталай хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Квартал бүхэндэ полит-мэдээсэл, лекци болон хөөрэлдөөнүүдые хараалжа, хэзээ үнгэргэхэ тухай түсэб табигдадаг. Лекцинүүд гол түлэб уласхоорондын асуудалаар уншагдана.

Партиина hуралсалай 3 кружок эмхидхэгдэнхэй. Эндэ кружогуудые бэрхэ, олоной дунда хүндэтэй болоhон пропагандистнууд хүтэлбэрилдэг. Партбюро пропагандистнуудай хүдэлмэри саг үргэлжэ шалгажа байдаг. Гадна hурагшадай тоосоо шагнадаг, тэдэнтэй хөөрэлдөө үнгэргэдэг байха юм. Үнгэрhэн hуралсалай жэлдэ хэшээлнүүдэй хэр зэргээр үнгэргэгдэдэг байhан тухай, асуудал партиина суглаан дээрэ хэлсэгдээ.

Залуу коммунистнуудай hургуулиин пропагандист Ю. Ф. Чернов хэшээлнүүдээ тон hонирхолтойгоор үнгэргэдэг. Тэрэ залуу шагнагшадтаа тусхай темээр даабари үгэдэг заншалтай. Энэ темэ өөhэдөө шудалаад, хүдэлдэг бригада болон участогуудтаа хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна. Удаань хэhэн ажал тухайгаа хэшээл дээрээ тоосодог. Хэшээл иигэжэ үнгэргэхэдэ hонирхолтой, hурагшадай эдэбхи бадаруулдаг, тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлдэг байна. Шухалань юуб гэхэдэ, залуу коммунист партиин ямар нэгэ документ шудалаад, тэрэнээ өөрөө олондо ойлгуулна бшуу. Тингэжэ тэдэнэр хүнэй урда үгэ хэлэжэ hурана. Жэшээлхэдэ, комсомол-залуушуулай бригадын бригадирнууд Б. Меримбаев, И. Белых, Б. Батуев болон бусад коллектив дотороо хөөрэлдөө эмхидхэжэ, олониие шадаа.

Гадна эндэ hуралсалай баhал эмхидх... хэтэй хамта hанаhанда ... хэлэхэ хэрэгт... нуудые гамта... хэ, түрүү дүй... тэрүүлхэ, аж... дээшэлүүлхэ ... ехэ анхарал ... гүй байгаа. ... седани дээрэ ... зүбшэн хэлсэ... дал усадхаха ... нүүдые абаа... шье усадхагда...

Нигэжэл үй... хы талануудта ... нуудай нүлөө... түс коллектив... шатай, хараа... дынь амжалта... нэ гээшэ. Мү... лектив дотор ... жэлэй ойе нэр... гоор угтахын ... сөөн шэнэ эр... даранхай.

Б. Б...

Хойто-Байгал...

ИЛАЛТЫН ОЙДО ЗОРЮУЛАН

Ленинэй орденто локомотиввагон заhабарилгын заводой коллектив дотор Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаhан Илалтын 40 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаhан социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөнэй вахта бүхэн СССР-эй герой-хотонуудта зорюулагдана.

hаяхан ээлжээтэ вахтын дүн согсологдоо. Тиин заводой цехүүдэй дундаhаа механо-хабсаралгын, модельнэ, заhабарилгын-механическа цехүүдэй коллективүүд түрүү hуурида гараба. Харин участогуудай хоорондын мүрысөөндэ якорна цехэй мастер Алла Федоровна Кобылкинагай ударидадаг секционно участогай, механическа цехэй ахалагша мастер Федор Григорьевич Казарикинай толгойлдог коллективүүд илаhан байна.

Заводой коллектив жэлэй эхинhээ түсэбhөө гадуур 64 мянган түхэригэй продукци худалдаа. Мүн түсэбhөө гадуур 6 локомотив, 50 двигатель заhабарилагдаhан, 45 тонно үнгэтэ металл шудхаhан байха юм.

Эдэ бүхы амжалтанууд тухай баярта мэдээсэлэй телеграммануд ажалай вахтын зорюулагдаhан герой-хотонууд Минск, Тула эльгээгдээ.

Н. ВИКТОРОВ.

ШЕФҮҮДЭЙ ТУhАЛАМЖА

Прибайкалиин районой промышленна предприятинуудай, эмхи зургаанудай коллективүүд ниитын малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ харьяата колхоз, совхозуудтаа яhала туhаламжа үзүүлнэ. Тиин шефүүдынь «Прибайкалец» колхоздо 2600 центнер, «Зырянский» совхоздо 4767 центнер, «Ильинский» совхоздо 3906 центнер үбhэ хуряажа тушаагаа. Энэ хэрэгтэ районой хэлхеэ холбооной узелай, дотоодын хэрэгүүдэй таhагай, хүн зоной hуудал байдалай хэрэглэмжэ хангадаг ажахын үйлэдбэриин управлениин, түбэй больницын, ой модоной оньhожоруулагдамал ажахын коллективүүд өөрынгөө хубитые ехээр оруулаа.

Гэбэшье Еловско ой модоной ажахын, Татауровай барилгын материалнуудые гаргадаг заводой, гурбадахи СПТУ-гай, районой «Сельхозхимия» нэгэдэлэй, 23-дахи ПМК-гай коллективүүд тэжээл бэлэдхэлгэдэ огто хабаадаагүй. Иимэ ушартай саашадаа эбсэжэ болохогүйнь мэдээжэ. Районой хүтэлбэрилхы органуудай зүгhөө тэдэнэртэ шанга эрилтэ табихаар.

П. ХАЛТАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинадай коллектив байгша оной түсэбтэ даабаринуудые бүхыдэнь амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай. Үнгэрhэн 8 hарын дүнгөөр целлюлозо буйлуулха түсэбөө 107,7 процент дүүргэhэн целлюлозын завод предприятиин гол коллективүүдэй дунда эрхимлэжэ, социалис мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлбэ. Энэ коллектив даабариhаа гадуур 6403 тонно продукци үйлэдбэрилөө. Тиихэдэ нэгэдэхи сортын целлюлозо буйлуулха түсэбөө 3 процентээр үлүүлжэ шадаа. Энэ хадаа мүн лэ габшагай ажалай гэршэ бшуу.

Коммунист А. М. Маньковой ударидаhан целлюлозо буйлуулагшадай бригада заводой ажалша коллективүүдэй хоорондо дэлгэрhэн мүрысөөндэ онсо шалгарна. Түс бригадын гэшүүд энэ жэлэй 8 hарын туршада долоо дахин эрхимүүдэй тоодо оролсоhон алдартай. Тэдэнэр байгша оной үнгэрhэн hаранuудай түсэб 108 процент дүүргэhэн байна. Коллективэй амжалтада бригадые хүтэлбэрилэгшын габьяа ехэ юм. Алексей Михайлович — комбинадай ветеран. Тэрэ предприятиин ашаглалгада тушаагдаhанhаа хойшо эндэ хүдэлжэ байнхай. А. М. Маньков арбан нэгэдэхи табан жэлэй, коммунис ажалай ударник юм. Комбинадай хүндэлэлэй дэбтэртэ тэрэнэй нэрэ оруулагданхай.

Ажалдаа абьяастайгаар, шуналтайгаар хандажа хүдэлдэг хүнүүд эндэ олон. Тэдэнэй заримыень дурдая. ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Табан жэлэй залуу гвардеец» гэhэн хүндэтэ тэмдэгээр шагнагдаhан Василий Александрович Мухин, целлюлозо буйлуулдаг мэргэжэлээ гүйсэд шудалhан Аркадий Николаевич Семенов, халаанай мастер Лидия Ивановна Коркина, хүдэлмэришэд Нина Фёдоровна Жаркова, Александра Афанасьевна Орлова болон бусад болоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Н. Ф. Жаркова; 2. (зүүн гарhаа): А. А. Орлова, В. В. Ушакова, Л. И. Коркина, Т. Д. Перевалова.

М. СУТУРИНАЙ фото-текст.

ОЙ МОДОНОЙ ИНДУСТРИИН ХАРАЛГА

«Лесдревмаш-84» гэжэ уласхоорондын ехэ выставкын экспозици бэлэн болгогдобо. Ой модоной болон модо болбосоруулгын промышленностьда хэрэглэгдэхэ машинануудые, приборнуудые, хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүдые 23 оронhоо 700-hаа дээшэ предприятинууд, эмхи зургаанууд, фирмэнүүд совет ниислэл эльгээгээ юм.

Сентябриин 10-да Москвада болоhон пресс-конференци дээрэ эдэ тоонууд нэрлэгдэhэн байна. Болохоёо байгаа харалгын программатай танилсуулхадаа, түби дэлхэйн ой модоной баялигуудые бүри бодомжотойгоор, гамтайгаар хэрэглэхэ онол аргануудтай мэргэжэлтэдые танилсуулха гээшэ «Лесдревмаш-84» гэжэ выставкын гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно гээд тэрэнэй эмхидхэлэй комитедэй түлөөлэгшэд онсолон заагаа.

Манай ороной 250-hаа дээшэ предприяти ба эмхи 1500-hаа дээшэ экспонат выставкэдэ табяа. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай предприятинууд болон эмхи зургаанудтай нягта холбоо барисаатайгаар энэ түрүү техникэ байгуулагдаа юм. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай дээдэ тушаалтадай Экономическа зүблөөнэй шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр эдэ үрэ түгэс холбоонууд хүгжөөгдэнэ, бэхижэнэ. Олохон оронуудай предприятинууд ба фирмэнүүдтэй энэ шухала hалбариин талаар, ажал хэрэгэй талаар харилсаа холбоон амжалтатайгаар бэелүүлэгдэдэг байна.

(ТАСС).

ОЛЗОТОЙШЬЕ, ТУhАТАЙШЬЕ

hүүлэй жэлнүүдтэ Мухар-Шэбэрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо адуу моридые үсхэбэрилгэдэ онсо анхарал хандуулагдадаг болоо. Илангаяа моридойнгоо үүлтэрыень hайжаруулжа, үүлтэртэ фермэтэй болохоhоо хойшо энэ hалбариhаа горитойхон олзо абтажа захалаа юм. Мүнөө түс ажахы республикынгаа олохон колхоз, совхозуудта сэбэр үүлтэрэй азарганuудые, гүүнүүдые худалдана.

Манай корреспондент дурсагдагша ажахын ахамад зоотехник Максут Засмунович Зариповтай уулзажа, адуу моридые үсхэбэрилхэ талаар ябуулагдажа байhан хүдэлмэри, мүн энэ талаар өөрынгөө hанамжануудые хөөрэхыень гуйhан юм. Тиин мүнөө тэрэнэй хөөрөөн доро толилогдоно.

Адуу моридые олоор үсхэбэрилжэ, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ шухала болоод байhан тухай Хурамхаанай районой Гааргын совхозой адуушан А. Хуснутдинов тон зүб асуудал саг болзортонь табиhан байна. Манай колхоз мүнөө олон hалбаритай ажахы гэжэ хэлэхэ байнаб. Тодорхойлбол, 2100 гаран үхэр малтай, 11 мянганhаа үлүү хонитой, 400 шахуу гахайтай, 320 гаран адуу моритой байхаhаа гадна зунай сагта шубуу үсхэбэрилжэ, шэмэ, шанартай мяха гүрэндэ тушаана.

Ажахымнай арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ хараалагдаhан түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэhэн байха юм. Тиихэдэ 1983—1984 онуудай малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ба худалдан абалгые дээшэлүүлхын түлөө дэлгэрhэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхим үрэ дүнгүүдые түйлаhандаа манай колхоз КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа юм. Тиин мүнөө ажахымнай коллектив энэ жэлэйнгээ даабари сүм бэелүүлжэ, түйлаhан илалтануудаа улам батадхахаhаа гадна, үбhэ тэжээл ехээр бэлэдхэжэ, мал ажалаа саашадань бүри хурданаар хүгжөөхын түлөө шармайн оролдоно.

hүүлэй жэлнүүдтэ манда адуу мори үсхэбэрилгэ хадаа мал ажалаймнай нэгэ hалбари болонхой. Энэ багахан hалбариимнай үнинэй адуушан Влас Егорович Бурдуковскиин хүтэлбэрилдэг бригадада даалгагданхай юм.

Урдандаа орхигдожо, хосорон алдаhан энэ hалбарияа hэргээхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдаhан байха. Нэн түрүүлэн бидэ адуу моридоо үлүү олоор гүрэндэ тушаахаяа болижо, тоо толгойень олошоруулха ажал хээбди. Гүүнүүдээ суглуулжа тусхай нэгэ газарта байлгажа, hайн үүлтэрэй азарганuудые табижа, ороондо оруулhан байнабди. Хэдэн жэлэй туршада унага абажа түлжүүлхэ харюусалгатай хүдэлмэрээ гуримшуулhанаймнай удаа адуу моридой hүрэг нэмээ hэн. Мүнөө энэ хүдэлмэри колхозой мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй онсо анхарал доро ябуулагдана.

Манай адуушад арбадахи табан жэлэй туршада зуун гүүн бүриhөө дунда зэргээр 75 унага абажа түлжүүлбэл, үнгэрhэн гурбан жэлэй хугасаада 100 гүүн бүхэнhөө 85 унага абажа томо болгоо. Тобшолбол, hүүлэй жэлнүүдтэ энэ малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар хараалагдаhан хэмжээнүүдээ бэелүүлжэ захалhамнай унаган олоор түлжүүлэгдэдэг болобо гээшэ.

Адуу моридойнгоо hүрэг олошоруулха хүдэлмэриин урагшатайгаар ябуулагдажа захалхада бидэ үүлтэр hайжаруулха ажалаа зоотехническэ заабариин ёhоор эмхидхээ hэмди. Тодорхойлон хэлэбэл, ажахыдаа хатарша орловско үүлтэрэй азарганuудые худалдажа абаад, гүүнүүдээ ороондо оруулхадаа хэрэглэжэ захалаабди. Үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэрээ аша үрэтэйгөөр ябуулжа, 1978 онhоо адуунай үүлтэртэ фермэтэй болообди. Эдэ жэлнүүдтэ ажахыдамнай адуунай тусхай байра шэнээр баригдажа, ёhотойл фермэ эмхидхэгдээ юм. Дулаан байра, hарабша, хорёогой баригдажа ашаглагдахаhаа хойшо адуушаднай гүүнүүдээ эртүүр унагалуулха гуримда ороо hэн.

Адуу моридые олоор үсхэбэрилжэ, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхээр шиидэhэн манай ажахыда орловско үүлтэрhээ гадна, хүндэ ашаа шэрэхэ ородой үүлтэрэй морид үсхэбэрилэгдэжэ захалаа юм. Мяхалиг сула бэетэй иимэ үүлтэрэй моридые олошоруулхада яhала аша үрэтэй байгаа.

Манай үүлтэртэ фермэдэ түлжүүлэгдэhэн морид бусад ажахынуудта hаадгүй худалдагдана. Жэшээлбэл, 1982 ондо орловско үүлтэрэй 24 мори бүхыдөө 37 мянган түхэригөөр худалдабал, 1983 ондо худалдаhан 32 адуунhаа бүхыдөө 67.700 түхэриг олзо абаабди. Тобшолбол, hаял хүгжэжэ байhан адуу мори үсхэбэрилхэ hалбариhаа ажахымнай 27 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулhан болоно.

Үүлтэртэ моридой үнэ сэн хэзээдэшье дээгүүр байдаг. Манай ажахыда түлжүүлэгдэhэн морид түс бүреэ дунда зэргээр 2 мянган түхэригөөр худалдагдана. Тиихэдэ онсо hайн шанартай урилдаанай морид туд бүреэ 4 мянганhаа 8 мянган түхэриг хүрэтэр үнэ сэнтэйгээр худалдагдана.

Мүнөө колхоздомнай азаргатай адуун гэхээр тусхай hүрэг үгы. Бүхы мориднай фермэдэ байлгагдана. Адуушаднай унагануудаа түгэс түхеэрэгдэhэн фермэдээ абажа түлжүүлнэ. Тиихэдэ сэбэр үүлтэрэй адуун түхэрээн жэлэй туршада фермэдэ харууhалагдадаг. Ажахымнай адуушадай бригада азарганuудаа hүрэг гүүнүүдhээ амяарланхай адуулна гэхэ гү, али хабартаа, нажартаа, мүн намартаа бүлэг гүүнүүднай азаргагүйгөөр hүрэглэн бэлшэнэ. Азарганууд гансал гүүнүүдэй ороондо орохо үеэр hүрэгтэ булта табигдана.

Манай ажахы энэ табан жэлэй эсэс болотор гүүнүүдэйнгээ тоо толгойе 100-да хүргэхэ хүсэлэнтэй. Саашадаа бүхы адуунай 40 процентнь гүүнүүд үсхэбэрилэгдэхэ юм. Фермэдэмнай түлжүүлэгдэhэн морид жэл бүхэндэ гүрэнэй конюшнида, ипподромдо асарагдажа hургагдадаг. hүүлэй жэлнүүдтэ колхоздомнай түлжүүлэгдэhэн орловско үүлтэрэй хатарша морид элдэб олон мүрысөөндэ хабаадуулагдахадаа яhала hайн дүн харуулhан байха. Тиимэhээ урилдаанай хурдан хүлэгүүдые олоор үсхэбэрилхэдэ урматай гээшэл даа.

Морин хадаа манай эхэ байгаалиин зохёон бүрилдүүлhэн сэгнэшэгүй гоё hайхан, аргагүй туhатай, хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ дүтэрхыгөөр hанагдадаг амитан ха юм. Тиимэhээ морин хүнэй нүхэр гэлсэдэг шуу. Морин тухай домогшье бии. Мориной хурдые магтаhан гоё hайхан аялга дууншье арадуудай дунда таранхай. Эрдэм, техникын хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байhан мүнөө үедэшье хүн мориной туhаhаа үшөө хасаадүй, хахасахашьегүй ха. Манай ажахыда hүүлэй жэлнүүдтэ морёор хэгдэдэг ажал дахяад hэргээгдэжэ байна. Тодорхойлбол, ган сагуур жэлнүүдтэ дошо дэгнүүлтэй, буртаг бургааhатай газарнуудай ногоо сабшажа суглуулхадаа, трактор бэшэ, заабол мори хэрэглэнэбди. Фермэ, гүүртэнүүдтэ багахан ашаа абаашахадаа, заабол тэргэтэй гү, али шаргатай морин хэрэгтэй болодог. Мүнөө хонишодой бригада бүхэн унаагай моритой. Ажахымнай үндэр наhатай үбгэжөөлнүүд нэгэ-нэгэ мори даажа абаад, элдэб жэжэ ашаа зөөжэ, колхоздоо ехэхэн туhа хүргэдэг болонхой. Ингэжэ үнэтэй, сэнтэй хомор болошоhон тоhо, түлишэшье ехээр гаргашалагдахаяа болижо байна. Хэрбээ холын бодомжотойгоор мори унаа хэрэглэбэл, хүсэтэ машина, техникэмнай гамтайгаар, олон жэлдэ hаадгүйгөөр хүдэлгэгдэжэ, бүтээсэньшье эрид дээшэлхэ байна ха юм.

Мори унаа үргэнөөр хэрэглэхэдэ тэргэ, шаргамнай хомор болошоо. Мүн мориной тоногшье олохонь бэрхэтэй. Урдань тэргэ, шарга хэдэг дархашуул нютаг бүхэндэ байhан гээшэ. Мүнөө мори тахалхашье хүн олдохогүй. Заримдаа магазинуудта тэргэн худалдаанда ерэдэг. Хоёр зуугаад түхэригэй энэ тэргэн жэлшье болонгүй эбдэршэнэ. Ушарынь гэхэдэ, тэргэниинь хуhаар бэшэ, харин нарhаар хэгдэжэ, түргэн хахижа бутарна бшуу. Саашадаа эдэ бүхы дутагдалнуудта анхарал хандуулагдажа, мориндо дуратайшуулай хэрэглэмжэ хүсэдөөр хангагдаха байhандань найданабди.

Вл. ЖИГЖИТОВ бэшэжэ абаба.

...АДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

...АССР-эй Верховно ...идиумэй ээлжээ... ...һаяхан боложо, ...олгогдоһон эр... ...бэелүүлхэ та... ...ай Адагай по... ...дэй ямар хүдэл... ...ар тухай гүйсэд... ...үлэгшэ В. Н. Про... ...хэлые зүбшэн ... ...со экономическэ ...ьна хүгжэлтын ... комплексноор ...оведэй харьяата ...айдаг бүхы пред... ...ь организаци... ...ябуулгые эрхын... ...алан хүтэлбэрил... ...а ажалай журам ...хүн зоной ма... ...лон оюун бодо... ...ые хангаха асуу... ... совет анхара... ...дуулна гэжэ Вер... ...дэй Президиум ...га хүгжөөхэ болон бусад асуудалнуудта хабаатай зүйлнүүд оруулагдадаг. юм. Тиимэ түсэбэй проектые зохёоходонь, ажалша коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, саг үргэлжын комиссинууд, депутадууд болон Соведэй эдэбхитэд хабаададаг.

Поселково Соведэй сессинүүд, гүйсэдкомой саг үргэлжын комиссинуудай заседанинууд дээрэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд түсэбүүд болон социалис уялганууд ямараар дүүргэгдэнэб гэжэ тоосодог заншалтай. Комплексно түсэбэй дүүргэлтые саг үргэлжын комиссинууд, депутадуудай бүлэгүүд хинан шалгажа байдаг. Зарим шухала участогууд дээрэ депутадуудай постнууд байгуулагдажа, тэдэнь арадай хинагшадтай болон профсоюзай, комсомолой эдэбхитэдтэй нягта холбоотойгоор бүхы хүдэлмэрээ ябуулна.

Социально-соёлой талаар абтадаг хэмжээнүүд кадрнуудые нэгэ байрадань тогтоохо, ажалша коллективүүдые тогтонижоруулха хэрэгтэ нүлөөлнэ. Эдэ бүгэдын ашаар промышленна продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаа наймаанай болон хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгые һайжаруулха арга олгоно.

Баргажанай Адагта социально-соёлой барилга урагшатайгаар ябуулагдана. Жэл бүри эндэ 30—40 гэрнүүд ашаглалалгада оруулагдана. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада 2680 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд ууралаар дулаасуулагдадаг болоо, 64 гэртэ электропеэшэнгүүд тодхогдоо. Техническэ училищи, 16 һууритай гостиница, 14 наймаалагшадтай магазин баригдаа, хүүгэдэй саадууд үргэдхэгдөө. Тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо, ногоорууллха, үйлсэнүүдые асфальтаар хушаха талаар ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэгдээ.

Поселково Совет ажалша коллективүүдэй хамтын, ниитын организацинуудтай хамта хүн зоной дунда политическэ хүмүүжүүлгын, ниитэ-соёлой хүдэлмэри һайжаруулха талаар тодорхой хэмжээнүүдые абана. Соведэй эмхидхэлэй хүдэлмэриинь ашаг үрэ дээшэлжэ байһаар.

Гэхэтэй хамта гэр байрын, коммунальна ажахын, транспортын талаар хангалга, һургуулинууд болон хүүгэдэй сад-яслинуудай материально-техническэ үндэһэ һууриие һайжаруулха талаар дутагдалнууд үшөөл олон гэжэ Верховно Соведэй Президиум тэмдэглэбэ. Хүн зониие түлишөөр хангаха асуудал муугаар шиидхэгдэнэ. Гэмтэ ба хулиган ябадал һэргылхэ талаар горитой хэмжээнүүд абтанагүй.

* * *

Верховно Соведэй Президиум «Партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, РСФСР-эй хүдөө нютагуудта гэр байра, социально-соёлой хэрэгсэлэй барилгануудые хэхэ хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолой Яруунын райондо ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. З. Алсахаевай, республика дотор гурим ба журам заршам бэхижүүлхэ талаар абтажа байһан хэмжээнүүд тушаа республикын, прокурор Б. Ц. Цыденжаповай мэдээсэлнүүдые шагнаба.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар зохихо тогтоолнуудые баталан абаба.

* * *

ХЭМЖЭЭНҮҮДЫЕ АБАХААР УЯЛГАЛАГДАБА

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй промышленностиин, транспортын болон хэлхеэ холбооной талаар саг үргэлжын комиссиин заседани һаяхан болобо. Тэрээн дээрэ «Республикын Эдеэ хоолой промышленностиин министерствэдэ продукциин шанар дээшэлүүлгые хинан хүтэлхэ гурим нэбтэрүүлхэ талаар хүдэлмэриин ябаса тухай», «Бурятавторемонт» нэгэдэлдэ үйлэдбэриин нөөсэнүүдые хэрэглэхэ, баялигуудые гамтайгаар ашаглаха талаар комиссиин баталан абаһан тогтоолой дүүргэлтын ябаса тухай» асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Эдеэ хоолой промышленностиин министр Н. И. Кузнецов нэгэдэхи асуудалаар тоособо.

Республикын Эдеэ хоолой министерство өөрынгөө мэдэлэй предприятинуудта продукциин шанар дээшэлүүлхэ хинан хүтэлхэ гурим нэбтэрүүлхэ талаар хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулна гэжэ Верховно Соведэй комисси тэмдэглэбэ. Министерствын 18 предприятинууд сооһоо гансал Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинадта продукциин шанар дээшэлүүлгые хинан хүтэлхэ гурим нэбтэрүүлэгдэнхэй. Энэнь министерствын предприятинуудай үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциин шанарай гүрэнэй стандартнуудта хүрэдэггүй ушарай гол шалтагаан болоно. 1984 ондо тус министерствын предприятинууд 77 процент продукцяа муу шанартайгаар гаргаа. Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй туршада 50 процент продукци муу шанартай гэжэ тоологдоо. Жэшээлхэдэ, 15 тонно макароной зүйлнүүд, 19 тонно хилээмэнэй продукци гологдоод, үйлэдбэрилэгшэдтэнь бусаагдаа.

Эндэ дурсагдаһан дутагдалнуудаа усадхаха талаар хэмжээнүүдые абахыень республикын Эдеэ хоолой промышленностиин министерствын хүтэлбэрилэгшэдтэ Верховно Соведэй саг үргэлжын комисси дурадхаба.

Хоёрдохи асуудалаар «Бурятавторемонт» нэгэдэлэй ахамад инженер Э. И. Апфель тоосоо. Энэ нэгэдэлдэ үйлэдбэриин нөөсэнүүдые хэрэглэхэ баялигуудые гамтайгаар ашаглаха талаар асуудал республикын Верховно Соведэй промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной саг үргэлжын 1982 оной августын 11-дэ болоһон заседани дээрэ хаража үзэгдэһэн байгаа. Тэрэ гэһээр 2 жэл үнгэрөө. Ушар иимэһээ энэ хугасаада комиссяар баталан абтаһан тогтоол хэр зэргэ дүүргэгдээб гэжэ дахинаа хаража үзэгдэбэ.

«Бурятавторемонт» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд ба коллектив үйлэдбэриин нөөсэнүүдые хэрэглэхэ, баялигуудые гамтайгаар ашаглаха талаар үнгэрһэн хугасаа соо зарим тэды хүдэлмэри ябуулаа гэжэ комисси тэмдэглэбэ. Жэшээлхэдэ, 1983 ондо 596 тонно түлишэ, 1573 гекокалори дулаанай элшэ хүсэн, 252 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэн алмагдаа. Тэрэшэлэн байгша оной 5 һарын туршада 258 тонно түлишэ, 898 гекокалори дулаанай элшэ хүсэн алмагдаһан байна.

Гэхэтэй хамта, энэ хүдэлмэри «Бурятавторемонт» нэгэдэлэй бүхы цехүүдтэ адли бэшээр ябуулагдана гэжэ комисси шүүмжэлээ. Энээнһээ уламжалан, 2 жэлэй саада тээ элирүүлэгдэһэн зарим дутагдалнууд мүнөөшье болотор хүсэд дүүрэн усадхагдаагүй байһаар. Металл болон дулаанай элшэ хүсэ алмаха талаар арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбые тус нэгэдэл дүүргээгүй, тиихэдэ зарим предприятинуудтань электрын элшэ хүсэн, халуун уурал шахагдамал агаар гэхэ мэтые гаргашалгын тоо бүридхэл гэжэ үгы, алмалта арьбалалтын түлөө материальна урмашуулгын хэмжээнүүд хараалагдаагүй байна.

Энэ асуудалаар хоёр жэлэй саада тээ комиссиин баталан абаһан тогтоол хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ, тиихэдэ үйлэдбэриин нөөсэнүүдые хэрэглэхэ, баялигуудые гамтайгаар ашаглаха талаар нэмэлтэ хэмжээнүүдые хараалхыень республикын Верховно Соведэй саг үргэлжын комисси «Бурятавторемонт» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадхаба.

А. БАРДОНОВ,
республикын Верховно Соведэй Президиумэй инструктор.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ХҮНЭЙ АША ТУҺАДА ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

ПРАГА. Һалхинай ба наранай хүсые хэрэглэлгэ ехэ ерээдүйтэй гэжэ Брногой мэргэжэлтэдэй дүй дүршэл батадхана. Тэдэнэр электростанци бүтээгээ юм. Секундын найман метр хүсэтэйгөөр һалхилхада, тэрэнэй турбинань 200 ватт хүрэтэр элшэ хүсэ үгэдэг байна. 15 килограмм шэгнүүртэй станциие барилганууд дээрэ, хүдөө ажахыда нэбтэрүүлхэ гэжэ түсэблэгдэнэ. Агрегат гүрэнэй туршалгада гараа юм.

Энэнь хадаа элшэ хүсэ абаха талаар элдэб арга боломжонуудые хэрэглэхэ талаар хэгдэһэн түрүүшын туршалга болоно. Эндэ жэл бүри 75 миллиард хүрэтэр киловатт-час электрын элшэ хүсэнэй үйлэдбэрилэгдэдэг байгаашье һаань, элшэ хүсэ абаха бусад нөөсэнүүдые бэдэрэлгэдэ ехэ анхаралаа хандуулдаг байна. Ерэхэ табан жэлдэ (1985 — 1990 онууд) Чехословакида наранай коллекторнүүдэй талмай 100 мянган дүрбэлжэн метртэ хүргэгдэхөөр хараалагдана. Тэдэниие хэрэглэбэл, хүдөө ажахын предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, промышленностьда 175 мянган тонно шэнгэн түлишэ алмаха арга олгохо.

Газар дорохи халуун уһаар баян Словакиин хадата районуудта халуун уһанай дулаае хэрэглэлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Секунда соо 200 литрһээ дээшэ халуун уһа үгэдэг булагууд ашаглагдана. Теплицэнүүд болон нэмэл тамаралгын бассейнүүдые дулаасуулхын тулада тэрэниие хэрэглэдэг.

ШЭНЭ УРГАСЫН ОРООҺОТОЙ АВТОПОЕЗДНУУД

БУДАПЕШТ. Республикын гүрэнэй ажахынууд болон элеваторнуудта шэнэ ургасын орооһо ашаалһан һүүлшын автопоезднууд эдэ үдэрнүүдтэ ерэнэ. Мүнөөдэрэй байдалаар орооһото ургамалнуудай таригдаһан талмайн 97 процентын ургаса хуряагдаад байба. Венгриин олонхи областьнуудай ажахынуудай таряашад ургаса хуряалгые дүүргэһэн тухайгаа элидхэнэ.

Альфельдын голой түрүү ажахынуудай коллективүүд орооһоной ургаса түрүүлэн хуряагаа. Венгриин фашизмһаа сүлөөлэгдэһөөр 40 жэлэй ба ВСРП-гэй XVIII съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай түрүү предприятинуудай үүсхэлые ороной энэ районой механизаторнууд түрүүлэн дэмжэһэн байна. Орооһо хадалгые тон богони болзорто үнгэргэхын тула Альфельдын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаһан байна. Хүдөө ажахын техникэ хүсэд бэлэн болгоһониинь, ажал эмхидхэлгын түрүү онол аргануудые хаа хаанагүй хэрэглэһэниинь хэрэгэй амжалтые ехээр хангаһан байгаа.

Республикын хойто районуудта ургаса хуряалгын түлэг ябуулагдажа байхада, Чехословакиин хилэ шадарай областьнуудһаа механизаторнууд ерээд, венгер нүхэдтөө туһалжа байнхай.

(ТАСС).

ДЕПУТАТ — АРАДАЙ ЗААЛЭГШЭ

...ШЫН ГАЛНУУД

...ал наранай зүүн ...жа эхилхэһээ хо... ...шон Доржо Эр... ...омбоев хүл дээ... ...ой байдаг. Зун ба ...сагта хонидоо хү... ...ко абаха, туран... ...дыень амяарлан, ...мол тэжээл үгэ... ...ээриез үдэр бү... ...хэ мэтэһээ эхи... ...сын ажал бараг... ...һаа, һанаагаа амардаггүй заншалтай, бэрхэ хүн шуу. Хоёрдохёор, тэрэнэй наһанайнь нүхэр Ханда Чоймболовна хони, хурьгадые адуулхадаа шадабари ехэтэй болоһон гээшэ. Энэ эхэнэрэй урихан зөөлэн гараар аяар 700 гаран хурьган түлжүүлэгдэжэ, хүхэ ногоон дээрэ гаргагдаа.

Д. Гомбоев хоёр удаа таһалгаряагүйгөөр Борьёогой сомоной Соведэй депутадаар һунгагдаба. Юундэб гэхэдэ, энэ нүхэрнай хүн зоной ажал хэрэгүүд, ажаһуудал тушаа хододоо оролдожо ябадаг тэдэнэй дунда хүндэтэй болоһон гээшэ.

— Депутат хадаа хододоо хүн зоной урда ябаха ёһотойб. Бидэ эрхим ажалаараа бусадта үльгэр жэшээ харуулха уялгатай зомди,—гэжэ Доржо Эрдынеевич онсолдог юм.

Тээсгэн болоһон сомоной Соведэй сесси дээрэ депутат Д. Гомбоев үгэ хэлэхэдээ:

— Хони хурьгадаа олошоруулха, гүрэндэ һайн шанартай продукци худалдаха, үйлэдбэрилһэн продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха гээшэ манай гол зорилго болоно, — гэжэ тэмдэглээ һэн. — КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он), апрелиин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула Соведүүдэй бүхы хүдэлмэриие эдэбхижүүлхэ ёһотойбди. Энэмнай депутадуудай ажал ябуулгаһаа сүм дулдыдаха байна.

...нүүр эхэһээ һалгаагдаха үедэнь 25 килограммда хүрэһэн байна. Эдэ бүгэдэ амжалтануудайнь «нюусанууд» тухай асуудалай өөрөө гаража ерэхэнь хуулита. Нэгэдэхеэр, Доржо Эрдынеевич даалгагдаһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг, нэгэл хараалһан юумэеэ хүсэндэнь хүргөөгүй...

Үнэхөөрөөшье энэнь тон зүб ажаглалта гэжэ хэлэлтэй.

Депутат Гомбоев өөрөө хонин ажалда ябажа, сүлөө сагаар бага байбашье, һунгагшадтаяа уулзажа хөөрэлдэхэ, һунгагшадай захяануудые дүүргэхэ забһар олоод лэ байдаг. Тиихэдэ тэрэ совхозой экономикые һайжаруулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээлхэдэ, энэ зундаа үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ ябажа гараба. Хойноо хэдэн залуу хүбүүдые дахуулаад, гараар үбһэ сабшажа, тэрэнээ шанар һайнтайгаар хуряажа абаба. Мүнөө түрүү хонишон Үхэр шулуун гэжэ газарта 200 шахуу центнер эрхим шанартай үбһэ һурилөөд байна.

Ниитын малда үбэлэй үедэ бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ сомоной Соведэй депутадуудай олонхинь хабаадана. Тэдэнэрэй зэргэдэ «60 лет Октября» совхозой бэрхэ хонишон, депутат Д. Гомбоев ябалсангүй яаха һэм.

Депутат Гомбоевойдо хүн зон ходо ерэжэ, зүбшэл, заабари абадаг, ажал хэрэг тухайгаа хөөрэлдэдэг заншалтай.

...Мүнөө баһа хүршэ байдаг хонишодын ерэжэ, үбэлжэлгэдэ яажа бэлэдхэхэ тухай асуудал шиидхэхэдэ туһалхыень гуйба.

Депутадай гэрэй сонхоһоо үдэшэлэн орой болотор электрын хурса гэрэл сасаржа, хүн зониие урижал байһандал харагдадаг. Арадай депутат гээшэ зон нүхэдтэеэ нягта холбоотой, тэдэнэйнгээ бодото түлөөлэгшэд мүн. Доржо Эрдынеевич Гомбоев эгээл тиимэ урагшаа һанаатай хүнүүдэй нэгэн гээд сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэхэ байнаб.

Ц. САГАЛЕЕВ,
манай штатнабэшэ корр.
Зэдын район.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ

УЛАМ ЭРШЭТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАНА

Манай Баунтын районой худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд хүн зондо эд бараа худалдаха талаар үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые 95,6 процент дүүргэһэн юм. Нимэ байдал партиина, совет органуудай, худалдаа наймаанай болон ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа зобоогоо гэээшэ ааб даа. Ушар иимэһээ худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнуудай шалтагаанууд наринаар шэнжэлэн үзэгдэжэ, зохихо тобшололнууд хэгдэһэн юм. Эд бараа магазинуудтань таһалгаряагүйгөөр асаржа байха, ажалшадые хангалгын шанар дээшэлүүлхэ, нютагай предприятинуудта хүн зоной хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ, худалдаа наймаанай эмхидхэл ба журам заршам һайжаруулха талаар горитой хэмжээнүүд абтаһан байха.

Район дотор хэдэ хэдэн магазин, киоскнууд нээгдээ, эд бараанай выставкэнүүд, дэлгүүрнүүд эмхидхэгдэһэн байна.

Эдэ бүхы хэмжээнүүдэй ашаар худалдаа наймаанай хүдэлмэриин дүнгүүд һайжаржа эхилээ ошуу. Жэшээлхэдэ, байгша оной 7 һарын түсэбэй ёһоор 18 миллион 33 мянган түхэригэй эд бараан хүн зондо худалдагдаха аад, 19 миллион 759 мянган түхэригтэ хүргэгдөө. Түсэбэй дүүргэлтэ 104,9 процент болонхой. Тэрэшэлэн 8 һарын түсэб үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 8 һарын туршада 3 миллион шахуу түхэригэй эд бараан үлүү ехээр худалдагдаа.

670-дахи СМП-гэй ОРС, Ципиканай продснаб, Амаладай сельскэ Соведэй худалдаа наймаанай эмхинүүд илангаяа һайнаар хүдэлөө.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинат мүн лэ һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэр 8 һарынгаа түсэбые 103,3 процент дүүргэбэ. Тиигэжэ ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинат байгша оной түрүүшын хахад жэлэй туршада республика дотороо комбинадуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр хоёрдохи һуури эзэлээ. Гэхэтэй хамта, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай хүдэлмэрилэгшэд холын гүүрэ, заимкануудта ажаһуугшадта ошожо, захилнуудые абана.

Районоймнай хангалгын организацинуудай болон предприятинууд арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө улам үргэдхэжэ байна.

В. НИНДАКОВ,
манай штатнабэшэ корр.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ бэшэгдэһэнэй һүүлээр

«ХОЙШОО ТАТАЛДАҺАНИИНЬ ХОХИДОЛТОЙ»

Республикын Телевидени болон радио-дамжуулгын гүрэнэй комитедэй, «Правда Бурятии» болон «Буряад үнэн», «Молодежь Бурятии» газетэнүүдэй тусхай корреспондентнүүд Сэлэнгын райондо малай тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие шалгаһанай һүүлээр иимэ гаршагтай шүүмжэлхы статья манай газетын августын 21-нэй номерто толилһон байна.

КПСС-эй Гусиноозерско горкомой нэгэдэхи секретарь А. С. Аржанович тэрэнэй үндэһөөр редакцида ингэжэ харюусаба:

— Манай районой зарим ажахынуудта, тусхайлбал, «Бестужевский», Хиимын болон Тельманэй нэрэмжэтэ совхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын эмхи муутайгаар эхилһэн тухай шүүмжэлэлые зүбтэйдэ тоолонобди. Зүгөөр бүхы район доторой хэмжээгээр үгтэһэн тоо, баримтанууд мүнөө байгаа бодото байдалдамнай тааранагүй. Юундэб гэхэдэ, статья дотор бүхэли һарын саада тээхи тоонууд хэрэглэгдэһэн байна.

Статья дотор заагдаһан дутуу дундануудые дары түргэн усадхаха, хэмжээ абаха тухай асуудал августын 20-до ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатай районно суглаан дээрэ харагдаа. Суглаанда республикын хүдөө ажахын министр Н. Н. Найданов хабаадаа һэн. Таряа хуряалгада орохоһоо урда ниитын малда тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриеэ гол түлэб дүүргээд байха зорилготой бодото хэмжээнүүд суглаан дээрэ хараалагдаһан байна.

«Бестужевский» совхоздо тэжээл бэлэдхэлэй үнэхөөроо хангалтагүйгөөр ябажа байһан тула арадай депутадуудай райсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ тэдэнэй байдал тухай асуудал онсо харагдаба. Тиихэдэ Жаргалантын болон Үбэр-Зөөхэйн сомсоведүүдэй үнгэргэһэн сессинүүд мүн лэ тэжээл бэлэдхэлгын асуудалнуудта зорюулагдаа юм.

Сентябриин 3-най байдалаар манай райондо 22644 гектар нуга сабшалангай ургаса хуряагдаа. Энэнь, ондоогоор хэлэбэл, сабшалгын түсэбэй дүүргэлтэ 96 процент болоно. Үбһэ бэлдэхэ түсэбнай 48 процент, сенаж даралга —92, силос — 23, витаминтай ногооной гурил 54 процент бэелүүлэгдээд байна.

Районой колхоз болон совхозуудта малай тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие түргэдхэхын тула нэмэлтэ хэмжээнүүд абтаха юм.

ТАСС АПН ХИЛЫН СААНАҺАА

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН СЕССИ

...РК. ООН-ой Генеральна Ассамблейн 39-дэ... ...дээрэ эмхидхэлэй ...дые зүбшэн хэл... ...рэнэй генеральна ... асуудалые зүб... ...ань оруулхые ду... ...мүнөө үеын бүхы ...хала зорилгонууд... ... байһан дээрэһээ ...эхэ зүйл ядерна ...ноулые зайсуулан ...а олгохо аабза гэ... ...нэ. Энээнһээ хүн ... урда табигдаһан ...шухала асуудалнуу... ...лгэ дулдыдаха ...

... Союз, социалис ...лтэ оронууд бо... ...йрамдалда дуратай ...нүүдэй ООН-ой ...табиһан дурадхал... ...ндэһэтэй асуудал... ...энэ зүблэхэ зүйл ...гдэнэ. Эдэ бүгэдэ ...эгүүдые, нэн түрүүн ...рна зэбсэг хэрэгсэл... ...тээн гаргалгые бо... ...уласхоорондын бай... ...римшуулан һайжа... ...хүсэ хэрэглэжэ, аюул тохёолдуулгые зайсуулгын гол ёһые баталха, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай ёһо гуримуудые сахиха талаар шэглүүлэгдэнхэй байна.

Ядерна буу зэбсэгтэй бүхы гүрэнүүдэй тодорхой гол ёһонуудые баримталха, ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялга абаха зэргэтэй байһан тухай СССР-эй оруулһан дурадхал уласхоорондын олониитэдэ үргэнөөр мэдэрэгдэбэ.

Замбуулинай дайдада буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргуулхагүйн, химическэ зэбсэгүүдые хорихын, ядерна зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохын, үхэлэй аюулта энэ зэбсэгые али бүхы аргаар туршалгые болюулхын, ядерна буу зэбсэггүй зононуудые бангуулхын тула хэмжээнүүдые абаха шухала гэжэ генеральна комитедэй заседанида хабаадагшад тэмдэглээ.

Монголой Арадай Республикын үүсхэлээр арадуудай амгалан тайбанаар ажаһууха эрхэ тухай шухалын шухала асуудал Генеральна Ассамблейн зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаба. Эб найрамдал хангалгын шухала нүхэсэл болохо ООН-ой ашаг үрые, нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор арадуудай энэ шухала эрхые хангаха, мүнөө үеын уласхоорондын шахардуу шанга байдалда тодорхой алхамуудые бэелүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай гэжэ ООН тэмдэглэнэ.

Дэлхэйн элдэб районуудтахи байдалай орёо түгшүүрилтэй байһанһаа уламжалан, арадуудай сэдьхэлээ хүдэлжэ байһые зүблэхэ зүйл элирхэйлэн харуулна. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулан шиидхэлгын асуудалнууд сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ. «Стратегическэ союзнигууд» — США болон Израиль эндэхи байдалые гуримшуулан шиидхэлгэдэ али болохоор бэрхэшээл түбэгүүдые ушаруулна. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай асуудалаар уласхоорондын конференци зарлажа, энээндэ хабаатай бүхы оронуудые, тэрэ тоодо Палестинные сүлөөлхэ эмхиие хабаадуулха шухала гэжэ уласхоорондын эмхи тооложо. Түбэй Америкэдэхи байдал тухай асуудалые зүблэхэ зүйлдэ оруулха шухала гэжэ олон оронуудай түлөөлэгшэд мэдүүлнэ.

Мүнөө үеын эгээн шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгын үедэ хатуу шанга шүүмжэлэлдэ ороходоо, США болон тэдэнэй зарим союзнигууд али бүхы асуудалнуудые политическэ аргаар гуримшуулан шиидхэлгые бэрхэшээл түбэгүүдтэ оруулна, тиигэжэ Генеральна Ассамблейн сессиин хүдэлмэриие буруу һүргэхые һэдэнэ. Афган болон Кампучиин асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ тэдэнэй худал хуурмаг баримтануудаар буруу һүргэгдэжэ байнхай. Иимэ худал хуурмаг хэрэгүүдые Генеральна Ассамблей дээрэ зүбшэн хэлсэхые хүсэхэдөө, тэдэнэр ООН-ой гэшүүн-оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахые һэдэнэ гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ В. Ф. Петровский мэдүүлээ. Эдэ асуудалнуудые ООН-до баадхалга хадаа тус эмхиин Уставые бүдүүлигээр хазагайруулһан ябадал болоно, энэнь имагтал дэлхэй дээрэхи байдалые улам түгшүүрилтэй болгохо зорилготой байна гэжэ Афганистанай, Болгариин, Кубын түлөөлэгшэд тэмдэглэбэ.

Колонинуудые усадхан зайсуулгын, апартеид болон арһа яһанай илгаа гаргалгатай тэмсэлэй, бүхы гүрэнүүд ба арадуудай экономическа болон социальна хүгжэлтын, уласхоорондын экономическа шэнэ ёһо гуримуудые байгуулгын эрхэ байдал хангаха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхыень сессидэ дурадхагдаа.

Дани. Дай буруушааһан хүдэлөөн энэ орондо улам үргэдэжэ байнхай. Митинг болон манифестацинуудта хабаадагшад америкын захиргаанай политикые үзэн ядажа байһанаа элирхэйлнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Копенгагенда болоһон демонстрацида хабаадагшад.
ТАСС-ай фотохронико.

...ЬЕР-МИНИСТРЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

...К. Франциин премьер-министр Л. Фабиус на... ...ооронын дээдэ ...а үгэ хэлэхэдээ, сэ... ...аар оронойнгоо по... ...айруулба. Тэрэнэй ... ёһоор, нөөсэлһэн ...азэйнгээ хүсые ха... ...жа, Европо түби... ...гдэһэн хёмороо зү... ...дэ хэншье илалта ... шадахагүй байна ...анци тоолоно. ...ай талаар союзни... ... Франци һанал нэ... ... гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Франци сэрэгэй энэ бүлэглэлһөө 1966 ондо гараа һэн. Гэбэшье мүнөө «өөрыгөө хамгаалха талаар Баруун Европын оронуудтай холбоо барисаагаа удаа дараалан бэхижүүлжэ байна оди» гэжэ премьер-министр мэдэрбэ. Тусхайлбал, шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые бүтээхэ талаар харилсаагаа үргэдхэхые тэрэ дурадхаба, ФРГ болон Великобританиин Франциин тогтоодог харилсаа холбоондо онсолон тогтобо.

(ТАСС).

ЯДЕРНА БУУ ЗЭБСЭГҮҮДЫЕ ҮГЫ ХЭХЭ

ВЕНЭ. Дээдэ Австриин Линц хотодо үнгэргэгдэһэн эб найрамдалай тала баригшадай конференцидэ хабаадагшад ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха асуудалые зүбшэн хэлсэбэ. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгада эсэргүүгээр октябриин 28-да энэ хотодо үнгэргэгдэхөөр хараалагдаһан олоной хабаадалгатай жагсаалда эдэбхитэйгээр хабаадаха хүсэлэнтэй байһан тухайдаа залуушуулай, профсоюзай, эхэнэрнүүдэй ба шажан мүргэлэй эмхинүүдэй түлөөлэгшэд мэдүүлбэ.

Бүхы Австриин хүн зондол адли, Дээдэ Австриин эб найрамдалай тала баригшад түрүүлэн добтолго хэхэ американ, ядерна шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европын оронуудта тараан тодхолгые болюулхын түлөө, Европо түбиие бүхы түхэлэй ядерна зэбсэгһээ сүлөөрүүлхын түлөө саашадаашье эдэбхитэйгээр тэмсэхэ юм гэжэ конференцидэ хабаадагшад тэмдэглээ.

МНР-эй БАЙГУУЛАГДАҺААР 60 ЖЭЛЭЙ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

УЛААН-БААТАР. МНР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ Монголой Арадай Республикын промышленна предприятинуудай коллективүүд габшагай ажалай вахтада жагсаба. Жэлэй эхинһээ хойшо тэдэнэр 1 миллион төгригһөө дээшэ мүнгэнэй продукци түсэбһөө гадуур гаргаһан байна. Дарханай эдеэ хоолой, Сүхэ-Баатарай талха таталгын комбинадууд, Хүбсэголой модо болбосоруулгын комбинат түрүүшүүлэй тоодо ороно.

Монгол болон совет эрдэмтэдэй хараалһан 1990 он хүрэтэрхи үедэ МНР-эй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөлгын, хубаарилгын түсэбтэй зохилдуулан, Улаан-Баатартахи ээрэлгын ба нэхэлгын фабриканууд, Эрдэнэт хотын хибэсэй комбинат дүүрэн хүсөөрөө хүдэлжэ захалаа, нииислэлэй хилээмэнэй кондитерскэ комбинат түрүүшынгээ продукци үгэбэ. МНР-тэхи эгээл ехэ Улаан-Баатарай 4-дэхи ТЭЦ, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилдэг түгэс оньһожоруулагдаһан хэдэн предприятинууд хурдан түргэнөөр баригдажа байна.

Эдэ бүгэдэ ажалшадай һуудал байдалые саашадань улам һайжаруулха зорилготойгоор парти, правительствын хараалһан генеральна зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхэ арга олгохо юм.

БАЯРАЙ МИТИНГ

КАБУЛ. Эб найрамдалай уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаһан баярай митинг Афганистанай ниислэл хотодо болобо. ДРА-гай ниитын эмхинүүдэй, зохёохы холбоонуудай түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаа. США түрүүтэй империалис оронуудай бэеэ даа һан байдалтай гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр ээзэр хэг түримхэй ябуулгануудаа үүдхэһэнһээнь мүнөө үедэ уласхоорондын байдал улам түгшүүрилтэй боложо байна гэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Национальна фронтын ба профсоюзуудай түбэй соведэй хүтэлбэрилэгшэд тэрээн дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Мүнөө үедэ уласхоорондын империализм буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээжэ байна.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, зогсоохо талаар шэглүүлэгдэһэн Советскэ Союзай бүтэмжэтэй һайн дурадхалнууд бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулна гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Бүхы дэлхэй дээрэ, мүн Ази түбиин энэ районо эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ демократическа ажалшад ехэ хубитаяа оруулна. Афганистанай правительствын 1980 — 1981 онуудта хэһэн мэдүүлгэнүүд соо найруулагдаһан дурадхалнуудай үндэһөөр Афганистандахи байдалые дары түргөөр гуримшуулхын түлөө ДРА-гай үнэн сэхэ бүхы ажалшад тэмсэнэ.

ЧЕХ ЖУРНАЛИСТ УЛААН-ҮДЭДЭ

Манай айлшан

Буряадай АССР-эй Журналистнуудай холбоондо Чехословакиин «Кветы» журналай корреспондент Петер Гаек, тэрээнтэй суг ябалсаһан «Огонёк» журналай корреспондент Андрей Соколов гэгшэд айлшалаад бусаба.

Чехословакиһаа ерэһэн айлшан өөрынгөө журнал тухай тобшо тэдыгээр хөөрэжэ үгэбэ. «Кветы» журнал манай ороной «Огонек» журналтай адлирхуу зурагуудтайгаар хэблэгдэдэг чехословакиин үнинэй журналнуудай нэгэн гээшэ. Тус журналай түрүүшын номерой гараһаар 150 жэлэй ой байгша ондо тэмдэглэгдэхэ юм.

«Кветын» хүдэлмэрилэгшэд Советскэ Союзай журналистнуудтай нягта харилсаа холбоотойгоор ажал хүдэлмэрез эмхидхэдэг. Тиимэһээ эдэнэр манай орондо творческо командировкодо таһалгаряагүй ерэжэ байдаг заншалтай болонхой юм. Харин манай Буряад орондо Петер Гаек түрүүшынхиеэ ерэбэ.

Холоһоо ерэһэн айлшан Улаан-Үдэ хотын Этнографическа болон Байгаалиин музейнүүдтэ орожо хужарлан хараа. Мүн аха дүү Монголой Арадай Республикын болон Буряадай АССР-эй артистнуудай концертдэ байлсаа юм. Тиихэдэ чех журналист СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалда орожо, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшэ М. В. Мохосоевтой хани халуунаар уулзаба. Тус филиалай Ниитын эрдэмэй институдай этнографиин секторые даагша, түүхын эрдэмэй кандидат Т. М. Михайловтай хөөрэлдөө хэһэн байна.

Аха дүү Чехословакиһаа ерэһэн журналист республикымнай археологическа хэдэн памятнигуудые хараһан, номин тунгалаг Байгал далай хүрэһэн байха юм. Петер Гаек тоонто нютагаа бусан сасуугаа, Буряад ороной ажалшадай ажабайдал, ажаһуудал харуулһан репортажнуудые бэшэжэ, «Кветы» журналайнгаа олон тоото уншагшадтай танилсуулха зорилготой.

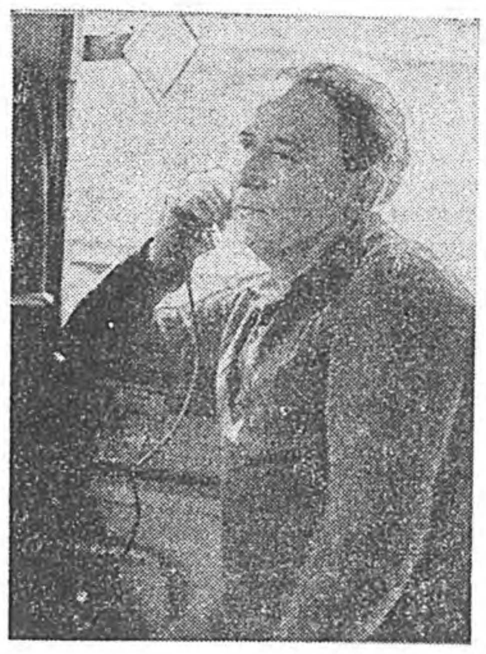
Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ДҮРБЭДЭХИ ПАРТИИНЬ ХОЙШОЛУУЛАГДАА

Эрэшүүлэй дунда шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй дүрбэдэхи парти сентябриин 21-дэ наадагдаба. Совет шатарай һургуулиин эрхим түлөөлэгшэдэй — элитэ ехэ гроссмейстернүүдэй мүрысөөнэй бүхы дэлхэйн шатарта дуратайшуулые һонирхуулжа байһаниинь элитэ.

Г. Каспаров сагаанаар наадаһан байгаа. Тэдэнэр шэнэиндиин хамгаалалта наадаа. Түрүүшын ябадалһаа хюлгэ дээрэ орёо шанга тэмсэл боложо, партинь 41-дэхи ябадалдаа хойшолуулагдаа. Карпов ээлжээтэ ябадалаа бэшэбэ.

(ТАСС).

Улаан-Үдын хэлхеэ холбооной болон сигнализациин дистанциин радиогоор поезднуудые холбодог цехэй электромеханигаар В. А. Бойцов олон удаан жэлдэ хүдэлжэ ябана. Дүшэ гаран жэлэй туршада нэгэ газарта таһалгаряагүй хүдэлжэ байһан Василий Алексеевич мүнөө үйлэдбэриин түрүүшүүлэй тоодо оролсонхой. Тэрэнэй энгэртэ коммунис ажалай ударнигай, юһэдэхи, арбадахи табан жэлнүүдэй социалис мүрысөөндэ илагша гэһэн тэмдэгүүд ялардаг.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ нүхэр Бойцов Кенигсбергһээ Берлин хүрэтэр зам харгы гаталаа юм. Тэрэ дайнай үедэ эрэлхэг габьяа харуулһанайнгаа түлөө Улаан одоной орден, арбаад медаляар шагнагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. А. Бойцов ажалдаа.

В. ПЛУТТЫН фото.

ТОБШОХОНООР...

Бүхэсоюзна конкурснуудай лауреат Анатолий Фокиной хүтэлбэрилдэг эстрадна бүлэгэйхид Ленинград хотоһоо ерэһээр яһала үнихэн болобо. Эстрадна дуунуудһаа, мүнөө үеын хатарнуудһаа, шог ёгтото номернуудһаа бүридхэгдэһэн тон һонирхолтой программаяа тэдэнэр Кабанскын райондо харуулна. Бабушкин хотодо, Кабанск, Выдринэ, Каменск тосхонуудта табиһан концертнүүдынь амжалта түгэсөөр үнгэрбэ гэһэн мэдээсэл һаяхана абтаа.

Хэжэнгын, Хориин районуудта Алма-Атаһаа ерэһэн «Ариран» гэжэ эстрадна ансамблиинхид концертнүүдээ харуулжа байнхай. Тус ансамбль Казахстанда ажаһуудаг корей яһанай бэлигтэйшүүлһээ бүридэнхэй юм. «Ариранай» программада оруулагдаһан номер бүхэн харагшадай халуун һонирхолые үүсхэнэ.

«XX зуун жэл» гэжэ олондо мэдээжэ болоһон дуунай-инструментальна ансамбль Загарайн райондо гастрольнуудаа түгэсхэжэ байна. Харин Захааминай, Зэдын районуудаар «Тэрнэ» гэжэ дуу, хатарай цыган ансамбль аяншалжа эхилээ.

Тиихэдэ Буряадай гүрэнэй филармониин лекторскэ бүлэгэйхид Прибайкалиин район руу зорижо ошоһон байна. Программадань элдэб темэнүүдээр һонирхолтой лекцинүүд, концертнэ номернууд оруулагдаа.

В. НИКОЛАЕВ,
Буряадай гүрэнэй филармониин директор.

АЯНШАЛАГШАД МҮРЫСЭБЭ

Гусиноозерско ГРЭС-эй барилгын управлениин спортивна команда Түгнын шулуун хабсагайнууд шадар үнгэргэгдэһэн республиканска аяншалагшадай следто хабаадаба. Манай команда хоёрдохи һуури эзэлээ. Залуу барилгашад эрхим тогоошон (Н. Кириевская, Н. Калинина), эрхим һайнаар ханын газетэ гаргагша (В. Ланглец) гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэһөө гадна, загаһа барилгаар үнгэргэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ гурбадахи һуури эзэлбэ.

Р. БАЛДАНОВ.

ХААНА, ЮУН БОЛОХОБ?

◆ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ хотын предприяти, албан зургаануудай коллективүүдэй, һурагшадай дунда ГТО-гой комплекс тушаалгаар мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ юм.

◆ Стадионой нүгөөдэ талмай дээрэнь «Труд», «Спартак» бүлгэмүүдэй һур харбагшадай дунда нүхэр ёһоной мүрысөөн болохонь. Мүн эндэ «Динамо» бүлгэмэй футболистнуудай дунда блиц-турнир үнгэргэгдэхэ. Тиихэдэ үдэшын 6 часһаа футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадан үргэлжэлүүлэгдэхэ. Эндэ «Торпедо», «Забайкалец» командануудай футболистнууд наадаха.

◆ Октябрьска районой Бабушкинай нэрэмжэтэ үйлсэдэ түхеэрэгдэһэн талмай дээрэ Москвагай циркын галнууд яларжа захалба. Циркын артистнууд үдэрэй 12-һоо, 3—5 часһаа, мүн үдэшын 7 час 30 минутаһаа хотын ажалшадта, айлшаар срэгшэдтэ наадаяа харуулха юм. Москвагай цирк сентябриин 30 болотор Улаан-Үдэ хотодо айлшалхань:

▲ Улаан-Үдын аяншалга болон экскурсиин бюрогой хүдэлмэрилэгшэд Ангарск, Гусиноозерск хотонуудһаа ерэһэн бүлэг аяншалагшадые Улаан-Үдын түүхэтэ газарнуудтай танилсуулха, этнографическа болон байгаалиин музейнүүдтэ хүргэхэ. Республикын типографиин хүдэлмэрилэгшэд Петровск Забайкальский, нарин сэмбын комбинадай бүлэг аяншалагшад Новоселенгинск ошохонь. Мүн Улаан-Үдын 25-дахи һургуулиин һурагшад, Тарбагатай тосхоной ажалшад, «Сибирь» колхозой гэшүүд Этнографическа музей хүрэхэ, хотын предприятинуудай ургалта, хүгжэлтэтэй танилсаха. Энээнһээ гадна хотын олон тоото ажалшад Тарбагатайн, Саянтын, Хүйтэнэй болон Хүйтэн-Булаг нютагуудаар һархяаг суглуулхаяа тусхай автобусаар ошохо.

ЗАГАҺАНАЙ БАЯЛИГ ХАМГААЛХА

Республикын гол мүрэн, нуурнуудта амидардаг загаһанай баялигые хамгаалха зорилгоор Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет тусхай тогтоол баталан абаба. Тиин байгаалиин баялиг хамгаалха республикын тусхай комисси байгуулагдаба.

Арбан гэшүүдһээ бүридэһэн тус комиссиин түрүүлэгшээр республикын Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо С. Н. Булдаев баталагданхай.

Загаһа үсхэбэрилдэг албан зургаануудай болон райгүйсэдкомуудай дэргэдэхи загаһанай баялигые хамгаалха зорилгоор бии болгодоһон районно штабуудай ажал хүдэлмэрине тус комисси хинан шалгажа, хүтэлбэрилжэ байха юм.

Манай корр.

ХҮГЖЭМ ДУУНАЙ ОРШОНДО

П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо «Хүгжэм дуунай, хонгёо энеэдэнэй оршондо» гэһэн эстрадна ехэ программа һаяын үдэрнүүдтэ харуулагдахаар хүлеэгдэнэ.

Дуушадай бүхэсоюзна, уласхоорондын конкурснуудай лауреат, Буряадай АССР-эй габьяата артистка Валентина Савельева, шог ёгто номернуудые гүйсэдхэгшэ Эдуард Юрзанов, Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд аха, дүү Геннадий, Владимир Савельевүүд — тус концертдэ бэлиг шадабарияа харуулха юм.

Гадна джазова хүгжэмэй фестивальнуудай лауреат Виктор Бударинай хүтэлбэрилдэг «Залуушуулай зүрхэн» («Сердца молодых») гэһэн хүгжэмэй ансамбль концертдэ хабаадахаар уригданхай.

Манай корр.

ГАИ-гай экран

ХАРГЫДАА ҺАЙН ЯБЫТ!

Улаан-Үдэ хотын ажалшад хабар, намарай һарануудта хүдөө ажахын шухала кампаниин болоходо дүтын ажахынуудта туһаламжа үзүүлхээр үдэрэй туршада ошоод ерэдэг гээшэ. Илангаяа хотын предприятинуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, һургуулинуудай һурагшад намарай үедэ баян ургаса хурялсахаяа олоороо эльгээгдэнэ.

Хотын промышленна томо предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө нютаг хүдэлмэришэдые эльгээхэ болоходоо автобусуудые, ашаанай машинануудые аян замдань бэлдэдэг, түхеэрдэг юм. Тиимэһээ бүлэг хүн зониие тусгаар түхеэрэгдэһэн ашаанай автомашина, автобусуудаар зөөхөөр табигдаһан жолоошодто харгын дүримэй нэгэ гол шухала пункт һануулха дуран хүрэнэ. Эндэ үхибүүдые зөөдэг автотранспортда анхаралаа ехээр хандуулха хэрэгтэй.

Ажалшадые зөөхэ харюусалга ехэтэй энэ хэрэгые дүршэл баянтай жолоошодто даалгажа үгэхэ зэргэтэйбди. Ажалшадые зөөхөөр табигдаһан машинын кузов тусгаар түхеэрэгдэһэн һандалитай, гал түймэр унтарааха хэрэгсэлнүүдтэй байха ёһотой. Энээнһээ гадна ажалшадые зөөдэг жолоошон машинынгаа дүтын галай фарые носоогоод ябаха зэргэтэй.

Авто-ажахын хүтэлбэрилэгшэд холын аян замда гараха жолоошодтой һэргылэмжын, ойлгууламжын хүдэлмэри заатагүй үнгэргэхэ болоно. Жэшээлхэдэ, «Бурятавтотранс» нэгэдэлэй автопредприятинуудта иимэ хэмжээ ябуулга таһалгаряагүй эмхидхэгдэжэ байдаг юм.

Тэрэшэлэн хүн зониие шэрэдэг жолоошон харгыгаар часай 60 километрһээ түргөөр машинаяа ябуулха эрхэгүй. Тиихэдэ харгыгаа хёрхоор, болгоомжотойгоор хаража, машинынгаа ябасые өөрөө мэдэжэ түргэдхэн гү, али удаарулан дабшаха зэргэтэй болоно. Энээнһээ гадна жолоошон машинаяа зогсоохо болоходоо, пассажирнуудые, илангаяа үхибүүдые харгын нэгэ талада байха, машинын урдуур, хойгуур гарахагүй гэжэ хэлэхэ, ойлгуулха ёһотой.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ туһаламжа үзүүлхээр ошоһон хотын ажалшадые саг соонь хүрэхэ газартань, абаашаха нангин уялгаяа жолоошод, предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэг лэ.

Н. АКСЕНОВА,
ГАИ-гай харгын-патрульна албанай хүдэлмэрилэгшэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: Нүхэр К. У. Черненкын Финляндиин телевизор харагшадта хандалга. М. Койвистын телевиденеэр хэлэһэн үгэ. «Һайнаар хүдэлхэдэ олзотой» — уншагшын бэшэг.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Һуралсалдаа бэлэн» — Н. Доровскихай статья. «Һайн хүрэнгын түлөө шагнал» — М. Тушиновай статья. «Голодоһо гаргагшад элирүүлэгдэбэ» — Н. Зайцевай статья.

Гурбадахи хуудаһанда: «Арадай хүгжэлтын хүсэн» — А. Субботиной тэмдэглэлнүүд». «Монгол һайхан орондо» — материалнуудай суглуулбари. Хилын саанаһаа абтаһан материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Уран гоё» — Р. Гаязовай репортаж. «Шүдхэрнүүдтэй түүхэ» — С. Прокопишкын фельетон. «Ээлжээгээр» — В. Черемисэй шог. Телевидениин долоон хоногой программа.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Сентябриин 23-һаа 29 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 23.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.35 — «Зарядкада зогсогты». 9.50 — Л. В. Бетховен. 15-дахи номерой соната. 10.10 — Баримтата фильм. 10.45 — «Будильник». 11.15 — «Советскэ союзда алба хэнэб». 12.15 — «Элүүр энхэ байлга». 13.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга». 13.30 — «Совет газар дээрэ уулзалга». 13.45 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.45 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.15 — «Три веселые смены» — үхибүүдтэ гурбан серитэй уран һайханай фильм 2-дохи, 3-дахи фильм. 17.25 — «Поэзи». П. Неруда. 18.15 — СССР-эй арадай артистка Л. Зыкинагай концерт. 18.30 — Мультфильмнүүд. 19.05 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50 — «Циркын аренэдэ». 21.00 — «Аяншалагшадай клуб». 22.35 — Останкинадахи концертын студида. Польшын эстрадын артистнуудай концерт. 23.45 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 10.00 — «Ород хэлэн». 10.30 — «Уран зураашад тухай хөөрөөнүүд». 11.15 — «Золотая Прага» гэжэ телефестивалиин түгэсхэлэй концерт. 12.15 — «Ан амитадай аймагта». 13.15 — «Онтохондо айлшаар». 14.40 — «Бултанда зорюулагдаһан стадион». 15.10 — «Урданай аялга һайхан дуунууд». 15.50 — Уран зохёолой дамжуулга. 16.15 — Фильм-концерт. 16.25 —
«Манай корре[…]
хөөрэнэ». 16.55 […]
ингэжэ мүндэлдэ[…]
«Моя судьба» —
ритэй уран һайх[…]
(Хоёрдохи сери)
Гайхамшагта совет[…]
— Ленинскэ шаг[…]
дууд И. Архипо[…]
20.30 — Сэрэгэ[…]
олон зүйлөөр С[…]
пионат. 21.00 […]
нойрсогты багашу[…]
Д. Шостакович. […]
мерой симфони. […]
мя». 22.35 — «Пе[…]
— уран һайханай […]
— «Футболоор С[…]
пионат». «Торпедо[…]
кор». 00.45 — «СК[…]
намо» (Киев). 2-дох[…]

ПОНЕДЕЛЬНИК, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Футболой шэнжэлэл». 10.25 — «Ородой миниатюранууд». 10.45 — «Боба и слон» — үхибүүдтэ фильм. 11.50 — Баримтата фильм. 12.20 — Мультфильмнүүд. 12.50 —«Урданай аялга һайхан дуунууд». 13.30 — Шэнэ һонин. (13.35 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «Сибирь болон Алас-Дурна хизаараар». 16.20 — Классическа хүгжэмэй концерт. 16.55 — «Эжын һургуули». 17.25 — «Дохёогоо үгыт, горнистнууд». 18.00 — «Футболой шэнжэлэл». 18.30 —«Хүн — газарай эзэн». 19.30 —Баримтата фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 —«Байгал» — нютагуудай һонин. 20.10 — «Ургаса хуряалгын дохёонууд». Хурамхаанай райондо ургаса хуряалгын ябаса тухай. 20.30 —«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.45 — «Парти — манай мүнхэ хэрэг». Уран зохёолой найруулга. 21.15 —Омскын гүрэнэй ород арадай хоорой концерт, 22.00 — «Время». 22.35 — «Вечный зов»— 19 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи фильм. (3-дахи сери). 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 —Гвинейн-Бесау Республикын баледэй артистнуудай концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 —Түүхэ. 8-дахи класс. 10.05 — «Ород хэлэн». 11.05 — Кайсын Кулиевай шүлэгүүд. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 6-дахи класс. 12.05— Шатарай һургуули. 13.10— Н. В. Гоголь. «Тарас Бульба». 13.40 — «Багшада — хүгжэмэй хэшээл». 14.40 — «Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэһэ һуури». 15.20 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 16.00 — К. Паустовскиин зохёолнуудые уншахадаа. 16.55 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 19.3[…]
Буряадай уран […]
гэһэн циклһээ (б[…]
Москва. 20.00 […]
инструментнүүдэй […]
концерт. 20.15 — […]
ажал хэрэгүүдын[…]
Улаан-Үдэ. 20.45 […]
холнууд. 20.55 — […]
забһарлалга.
Москва. 21.00 — […]
нойрсогты, багаш[…]
— Уласхоорондын[…]
22.00 — «Время». […]
«Обыкновенные о[…]
ва». Зүжэг. 24.00 […]
лоор СССР-эй чем[…]
намо» (ТБ) —«Дн[…]
дохи тайм. «Дина[…]
— «Зенит». (2-дох[…]

ВТОРНИК, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10 — «Дохёогоо үгыт, горнистнууд». 10.45 — Дуу, хатарай «Ополье» гэжэ ансамблиин концерт. 11.05 — «Кавказская пленница» или «Новые приключения Шурика» — уран һайханай фильм. 12.25 — «Рига» гэжэ духовой оркестр наадаха. 12.45 — Баримтата фильм. 13.05 — Шэнэ һонин (13.10 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.25—РСФСР-эй арадай артист А. Тихонов балалайка дээрэ наадаха. 16.55 — Советскэ Союзай Герой Ф. М. Зинченкэтэй һурагшад уулзаха.

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Уряал» гэжэ фольклорно ансамблиин концерт. 18.35 — «Байгал»— нютагуудай һонин. 18.45 — «Мүнөөдэрэй ба үглөөдэрэй һургуули». 19.15 — «Байгал — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.30 — Баримтата фильмүүд. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Хүн ба хуули». 20.30 — Фортепианна хүгжэмэй концерт. 20.40 — «Лучшая дорога нашей жизни» — 3 серитэй уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 22.00 — «Время». 22.45 — «Вечный зов» — 19 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи фильм. (4-дэхи сери). 23.55 — Дуунай-инструментальна «Опус» гэжэ ансамблиин концерт. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.30 — Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35 10.35 —Байгаали шэнжэлэлгэ. 2-дохи класс. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.05, 13.40 — Француз хэлэн. 10.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.05 —Физикэ. 11.35 —«11-дэхи табан жэлдэ СССР-тэхи электрижүүлгэ». 11.35, 12.40 — Географи. 6-дахи класс. 12.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 13.10 — Совет уран зурагай искусствада түүхын-революционно темэ. 14.10 — […]
хёолой дамжуулга. […]
Шэнэ һонин.
Улаан-Үдэ. 17.30 […]
далай руу аяншал[…]
Москва. 18.00 — […]
18.30 — В. Маяко[…]
димир Ильич Лени[…]
«Хүхюун нотонууд[…]
«Амгалан нойрсо[…]
шуул». 21.15 — М[…]
рэнэй филармони[…]
ческэ симфоническ[…]
концерт. 22.00 —«В[…]
— «Мать своих де[…]
жэг». 24.00—«Моск[…]
лиин анха түрүүш[…]
нүүд». 00.15 —«Бар[…]
хитектура». 00.30 — […]
гээр СССР-эй […]
ЦСКА «Спартак» (2-[…]
хи тайм).

СРЕДА, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.50 — Гимнастика. 10.05 — Концерт. 10.25 — Баримтата фильм. 10.45 — «Лучшая дорога нашей жизни — 3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 12.05 — Концерт. 13.20 — Шэнэ һонин. (13.25 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Ороной телестудинуудай баримтата фильмүүд. 16.20 — «Шинии ленинскэ библиотекэ». 17.25 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 17.55 — Концертын залда — һурагшад.

Улаан-Үдэ. 18.40 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 18.50 — «Түрэл газар дайда». 19.35 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.05 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 20.40 — «Лучшая дорога нашей жизни» — 3 серитэй уран һайханай фильм. (2-дохи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — «Вечный зов» — 19 серитэй уран һайханай фильм, 2-дохи фильм. (5-дахи сери). 23.45 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10,35 — Астрономи. 10-дахи класс. 10.05, 14.10 — Немец хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай һурагшадта. Түүхэ. 11.35, 12.40 —Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 12.05 —Эжын һургуули. 13.10 — Түүхэ. 4-дэхи класс. […]
зикэ. 10-дахи класс[…]
М. Дудинай шүлэг[…]
«Ородой искусство[…]
Шэнэ һонин. 18.40 […]
и размышления». […]
космосе» — телеф[…]
— Баримтата филь[…]
«Амгалан нойрсогты[…]
21.20— «Аба, эжы[…]
бан — спортивна […]
21.40 — Фильм-кон[…]
«Время». 22.35 — […]
уран бэлигтэн». […]
арадай артист О. […]
ли.

ЧЕТВЕРГ, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 11.10 — «Арадай уран бэлиг». 11.55 —«Лучшая дорога нашей жизни» — 3 серитэй уран һайханай фильм. (2-дохи сери). 13.10— «Концертын залда — һурагшад». 13.55 — Шэнэ һонин. (14.00 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.25 — Арадай инструментнүүдэй «Родные напевы» гэжэ ансамблиин концерт. 17.00—«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһанай». 17.45 — «Флодой адмирал»— телеочерк. 18.15 — Шатарай һургуули.

Улаан-Үдэ. 18.45 — «Байгал» —нютагуудай һонин. 18.55 — Уласхоорондын шэнжэлэл. (буряадаар). 19.10 — «Ургаса хуряалгын дохёонууд». Сэлэнгын райондо ургаса хуряалгын ябаса тухай (буряадаар). 19.30 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал.

Москва. 19.45— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал» —мэдээсэлэй программа, 20.10 — Политическэ гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай жэлые угтуулан.

Москва. 20.40 — «Лучшая дорога нашей жизни» — 3 серитэй уран һайханай фильм. (3-дахи сери). 22.00—«Время». 22.35— «Вечный зов» — 19 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи фильм (6-дахи сери). 23.00 —Шатараар дэлхэйн чемпионат. 00.15— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 —Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Телефильм. 9.45, 10,35— Байгаали шэнжэлэлгэ. 4-дэхи класс. 10.05, 14.35—Испан хэлэн. 10.55— И. С. Тургеневэй ажабайдалай ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаһанууд. 11.40— «Гэр бүлэ ба һургуули». 12.10— Байгаали шэнжэлэлгэ. 3-дахи класс. 12.30— Обществоведени. 13.15— В. Шукшинай зохёолнуудай хуудаһануудаар. 14.55— «Соленый пес» — уран һайханай фильм. 16.10— Шэнэ һонин. 18.45— […]
дэлхэй ба хүдэ[…]
хүдэлөөн». 19.15— […]
хэндэнь — наран», […]
римтата фильм.
Улаан-Үдэ. 19.45 […]
холнууд.
Москва. 20.00— […]
Уран зохёолшодой […]
ной байгуулагдаһаар […]
ойе угтуулан. 20.30 […]
фильм.
Улаан-Үдэ. 20.40— […]
гануудай дайшалхы[…]
ма» гэһэн кино[…]
Москва. 21.00 — […]
нойрсогты, багашуу[…]
—Баскетболоор СС[…]
пионат. Эрэшүүл[…]
(М)— «Жальгирис». […]
«Время». 22.35— […]
залуушуулай үдэшэ[…]

ПЯТНИЦА, 28.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 —«Время». 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55— Советскэ Союзай Герой Ф. М. Зинченкэтэй һурагшад уулзаха. 10.55— «Лучшая дорога нашей жизни» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 12.15— «Аяншалагшадай клуб». 13.15—«Эдиршүүлэй уран бэлиг». 13.45— Шэнэ һонин (13.50 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.30— Грузиин ССР-эй уран һайханай коллективүүдэй концерт. 16.50— ПТУ-да ямар мэргэжэлдэ яажа һурганаб. 17.25— «Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 17.55— «Байгал» —нютагуудай һонин. 18.05 — «Экономическа туршалга» гэһэн циклһээ. 18.35— «Байгал»— мэдээсэлэй программа. 18.45— «Ургаса хуряалгын дохёонууд». Хориин райондо ургаса хуряалга тухай. 19.05 Монголой Арадай Республикын Буряадай АССР-тэ үнгэргэгдэһэн үдэрнүүдтэ зорюулагдаһан Улаан-Үдын телестудиин киноочерк.

Москва. 19.30— Баримтата фильм. 19.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Мультфильм. 20.20— «Бидэ БАМ баринабди». 20.50— Ород композиторнуудай дуунуудай дуэдүүд. 21.10— Н. Островскиин түрэһөөр 80 жэлэй ойе угтуулан. 22.00 — «Время». 22.35— «Вечный зов»— 19 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи фильм (7-дохи сери). 24.00— Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 00.15— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.30—Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Түүхэ. 4-дэхи класс. 10.05, 13.50 — Англи хэлэн 11.05— С. Прокофьев. «Золушка» балет. 11.35, 12.40— Географи. 5-дахи класс. 12.05— Э. Багрицкиин шүлэгүүд. 13.10— А. М. Горький. «На дне». 13.40—Эрдэм дэлгэрүүлгын […]
17.55— Нэгэдэхи […]
оналай 120 жэлэй […]
—«Сугтаа эбтэй бүл[…]
—«Эрдэм ухаан б[…]
дал».
Улаан-Үдэ. 19.3[…]
бэшэгүүдээр». 20.1[…]
лай журам тухай […]
шаа»— киноочерк. […]
най хото— манай […]
Москва. 21.00 — […]
нойрсогты, багашуу[…]
Баримтата филь[…]
Фильм-концерт. 2[…]
мя». 22.35— «Таан[…]
реттэдэ дуратайшу[…]
—Эрдэм дэлгэрүүл[…]
24.00— Футболоор […]
чемпионат. «Торпедо[…]
так».

СУББОТО, 29.

ПРОПАГАНДИСТЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55— «Элүүр энхэ байха гээ һаа», 10.05— Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.20 — «Спортлотогой» 31-дэхи тираж. 10.30— Пропагандистын үдэртэ баримтата фильм. 11.00— «Һайн эд бараа —эльбэг ехээр». 11.30—«Уран зурагай искусство». 12.00— «Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 12.45— Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 13.20— «Хүн. Газар дэлхэй. Юртэмсэ». 14.05— «Гэр бүлэ ба һургуули». 14.35— Дуунай бүхэсоюзна телеконкурс Вильнюсһээ дамжуулагдаха. 12.25 —«Мүнөөдэр — Пропагандистын үдэр». КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Политическэ гэгээрэлэй бүхэсоюзна байшангые даагша экономикын эрдэмэй доктор, профессор В. И. Степанов дамжуулгые хүтэлхэ. 15.55— фортепианна хүгжэмэй концерт. 16.15— «Сентябриин 30 үбэлэй сагта оролгын үдэр». 16.30— Мультфильм. 16.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 17.00— «Ветер надежды» — уран һайханай фильм. 18.30— Политическэ шэнжэлэгшэ Л. А. Вознесенскиин хөөрөөн. 19.00— «Арадай аялга дуунууд. 19.15 —«Ан амитадай аймагта». 20.15— Эб найрамдал хамгаалха совет комитедэй түрүүлэгшэ Ю. А. Жуковай хөөрөөн. 20.45— «Станкоагрегат». заводто пропагандистын үдэртэ искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 22.00—«Время». 22.35— Кинопанорама. 00.25 —Шэнэ һонин. 00.30— Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15— «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 9.30— М. Глинка. «Ехэ секстет». 9.55—Н. Некрасов. «Русские женщины». 10.30— Футболоор СССР-эй чемпионат. «Зенит» — «Жальгирис». (2-дохи тайм). «Динамо» (Киев) — «Динамо» (Минск). 2-дохи тайм. 12.00 —«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.30— Ритмическэ гимнастика. 13.00 —
«Аяншалагшадай к[…]
—Примориин те[…]
программа. 14.55 — […]
засаг захирганай з[…]
римхэй гадаадын […]
гам тухай баримт[…]
мүүд. 15.25— «Хүгж[…]
оск». 15.55— «Ман[…]
16.50— Баримтата ф[…]
—Совет дуунай конц[…]
— Хоккейгээр СССР[…]
пионат. ЦСКА — […]
20.15 —«Уран зура[…]
хөөрөөнүүд». 20.4[…]
хоорондын шэнжэлэ[…]
«Амгалан нойрсо[…]
шуул». 21.15— «Э[…]
байлга». 22.00—«Врем[…]
—«Дуулаябди, нүхэд[…]

Редактор
Р. Б. ГАР[…]

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08 зам.редактора — 2-62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ— 2-60-21 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов —2-54-93, писем и селькоров —2-67-81 корректорская—2-33-61, выпускающие— 2-35-95 отдел объявлений —2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-04705. Заказ № 220. Индекс 04649.